Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 136 (7276). ● 17 июль, 1980 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ТОШКЕНТ РАЙОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ДАВЛАТГА СОТИШ ЮЗАСИДАН ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ, КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ БОРАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент районн меҳнаткашларининг чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш борасидаги социалистик мажбуриятини маъқуллади.

Область ва район партия комитетларига, колхозлар, совхозлар хўжаликлараро ҳамда бошқа корхоналарнинг партия ташкилотларига Тошкент районн меҳнаткашларининг социалистик мажбурияти фермалар ва далаларнинг барча ходимлари ўртасида кенг муҳокама этилишини таъминлаш, чорвадорларнинг чорва ва парранда маҳсулдорлигини бутун чоралар билан ошириш, гўшт, сут, тухум ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан тугалловчи йил ва умуман беш йиллик планлари ҳамда топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун оммавий социалистик мусобақаси авж олдирилишини таъминлаш таклиф этилди.

КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг қарорларига амал қилиб, ҳар бир колхозда, совхозда, районда чорва ва паррандалар кўпайтирилишини, уларнинг маҳсулдорлиги оширилишини, чорвачиликнинг мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилишини таъминлаш соҳасида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилиши зарур. Қишлоқдаги ҳамма ташкилотчилик ва партиявий-сиёсий иш ишлаб чиқилган тадбирлар сўзсиз бажарилишига ҳамда КПСС XXVI съезди билан Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди муносиб кутиб олинишига қаратилсин.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига чорвадорларнинг чорвачилик юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақасининг боришини кенг ёритиш топширилди.

ТОШКЕНТ РАЙОНИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ ВА ДАВЛАТГА СОТИШ ЮЗАСИДАН ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ, КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ БОРАСИДАГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Бутун совет халқи каби Тошкент районининг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленумининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги ёрқин ва илҳомбахш докладини астойдил маъқуллаб кутиб олдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXVI съездини чақириш тўғрисидаги қарор район коммунистлари ва барча меҳнаткашларининг ижодий кучларига-куч қўшиб яна ҳам яхшироқ ишлаш, социалистик мажбуриятларни бажаришда юксак натижаларни қўлга киритиш истагини кучайтириб юборди.

Деҳқонлар экинларни парвариш қилишда комплекс агротехник тадбирларни уюшқоқлик билан амалга оширмоқдалар, ҳосил йиғим-теримининг ўтган йилги муддатлардан барвақт ўтказмоқдалар, давлатга дон, сабзавот, мева ва пилла сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида катта ишлар қилинмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкент области чорвадорларига йўллаган табрикномасида баён этилган қимматли кўрсатмалари ва маслаҳатлари программавий йўналиш бўлиб, гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда тайёрлашни кескин кўпайтириш борасида район партия ташкилоти фаолиятига асос қилиб олинмоқда.

Районда ҳамма жойда фермаларни кенгайтириш ва реконструкция қилиш, янги комплекслар қуриш ишлари олиб борилмоқда, саноат корхоналарида ва матлубот кооперацияси системасида ёрдамчи чорвачилик хўжаликлари ташкил этилмоқда. Наслчилик иши, подани урчитиб кўпайтириш, ёш молларни парвариш қилиш ва молларни сўқимга боқиш ишлари яхшиланмоқда, чорвачиликни юритиш маданияти оширилмоқда. Аҳолининг шахсий хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасида собитқадамлик билан олиб борилаётган иш ижобий натижалар бермоқда. Район хўжаликларида шу йилнинг 1 июлигача ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан гўшт етиштириш 30 процент, сут етиштириш 20,5 процент, тухум етиштириш 43 процент кўпайди. Шу давр ичида қорамоллар сони 3,3 процент, сигирлар — 8,6 процент, чўчқалар ва паррандалар — 2,1 баравар, қўйлар—15 процент ошди. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган ўртача сут миқдори 212 килограмм кўпайиб ярим йилликда 2132 килограммга етди, ҳар бир қора молнинг гўштга топшириладиган ўртача вазни 450 килограммга етказилди. Ҳамма турдаги чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш беш йиллик планлари муддатидан илгари — 4,5 йилда бажарилди.

Ана шу муваффақиятларга КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети катта ёрдам бериб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалаларига доимо эътибор қилаётганликлари натижасида, партия ташкилотлари, совет, касаба союз, комсомол ва қишлоқ хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ишлари, колхозчилар, совхоз ишчиларининг, райондаги барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати натижасида эришилди.

Район чорвадорлари партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига, КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларига жавобан беш йилликнинг якунловчи йилини зарбдор меҳнат йилига айлантиришга, жонажон Коммунистик партиянинг XXVI съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга азму қарор беришган. Район далалари ва фермаларида, чорвадорлар ўртасида якунловчи йил ва умуман беш йилликнинг социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа кенг авж олиб кетди. Шу йилнинг 1 сентябригача гўшт етиштириш беш йиллик планини 105 процент бажариб, унинг умумий ҳажмини 4200 тоннага етказишга, сут етиштириш планини 103,5 процент бажариб, умумий ҳажмини 46,5 минг тоннага етказишга, тухум етиштириш беш йиллик планини 125 процент бажаришга қарор берилди. Барча турдаги чорвачилик маҳсулотларини давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг социалистик мажбуриятлари бажарилиши ҳам шу муддатгача таъминланади. Маҳсулот тайёрлаш суръатларини муттасил кучайтира бориб, йил охиригача давлатга қўшимча 500 тонна гўшт, 6 минг тонна сут, 4,2 миллион дона тухум, 175 минг тонна жун сотилади, ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган ўртача сут миқдори 4000 килограммга, қора молларнинг гўштга топшириладиган ўртача вазни 460 килограммга етказилади. 1979 йилга нисбатан гўшт етиштириш 28 процент, сут етиштириш 20 процент, тухум етиштириш 38 процент, жун етиштириш 25 процент ўсиши таъминланади, ҳар 100 гектар шартли экинзор ҳисобига 108 центнердан гўшт ва 992 центнердан сут етиштирилади.

Барча хўжаликлар ва фермаларда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилади. Ҳар гектар суғориладиган ердан 220 центнер беда пичани, 800 центнер силосбоп маккажўхори пояси ва хашаки лавлаги, 100 центнер маккажўхори дони олинади. 1980—1981 йиллардаги қиш фасли учун 42 минг тонна хашак тайёрланади, 20 минг тонна сенаж, 46 минг тонна силос бостирилади, 9 минг тонна хашаки илдиз мева ҳозирлаб қўйилади, 1000 тонна витаминли ўт талқони етиштирилади, бу эса ўтган йилги кўрсаткичларга қараганда анча кўпдир.

Район меҳнаткашлари чорвачиликни ривожлантириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбурият сўзсиз бажарилиши учун бутун куч ва билимларини сарфлайдилар, КПССнинг XXVI съездини меҳнатда янги муваффақиятлар билан муносиб равишда кутиб оладилар.

ОБЪЕКТЛАРНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ ТОПШИРАЙЛИК

Областимиз қурилиш-монтаж, лойиҳалаш ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, 1980 йилнинг биринчи ярмида социалистик мажбуриятларни бажаришда маълум ютуқларни қўлга киритдилар.

Олмалиқ химия заводида фосфор кислотаси ишлаб чиқариш бўйича янги қувватлар, кон-металлургия комбинатининг мис саралаш фабрикасида янги конвейер тракти ва навбатдаги секция, Чирчиқда сульфат аммоний ишлаб чиқариш бўйича қувватлар ишга туширилди ва капролактам ишлаб чиқариш комплекси ишга тушириш-созлаш ишларини бошлаш учун топширилди. Оҳангаронда янги модефикациядаги 40 минг дона ванна ишлаб чиқарувчи қувватлар фойдаланишга топширилди. Қишлоқ хўжалиги бўйича Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида 800 сигир боқиладиган сутчилик комплекси, Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозида 1800 бош йирик шохли қорамолни бўрдоқига боқиш бўйича бинолар, Бўстонлиқ ва Янгийўл паррандачилик фабрикаларида янги қувватлар, наслли ўрдакчилик репродуктори ва қатор бошқа объектлар ишга туширилди.

Уй-жойларни фойдаланишга топшириш ярим йиллик плани бажарилди.

Шу билан бирга айрим қурилиш ташкилотлари, буюртмачи корхоналари ва ташкилотлар ишида катта-катта нуқсонларга йўл қўйилдики, бу капитал қурилиш бўйича асосий кўрсаткичларнинг бажарилишига салбий таъсир кўрсатди. Масалан, «Ташоблсельстрой» тресты ишга тушириладиган объектларда моддий-техника ва ишчи кучи ресурсларини лозим даражада тўпламаганлиги оқибатида Ғалаба районидаги Волков номли совхозда бузоқларни семиртириб боқиш комплекси ва Бўка районида автомобилларга техник хизмат кўрсатиш станциясини ишга тушириш таъминланмади. Буюртмачилар бу объектларни ишга тушириш бўйича лозим бўлган барча чораларни кўрмадилар.

Масалан, область қишлоқ хўжалик бошқармаси бузоқларни семиртириб боқиш комплекси учун сифатсиз лойиҳа-смета ҳужжатларини берган. Бу қушимча 600 минг сўмга яқин қурилиш ишларини бажариш заруратини келтириб чиқарди. Тошкент область «Госкомсельхозтехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси автомобилларга техник хизмат кўрсатувчи ва ишга туширилиши лозим бўлган станцияни технологик ҳамда электротехник асбоб-ускуналар билан қониқарсиз комплектлаштирди. Фақатгина шу йилнинг июнь ойидагина асбоб-ускуналарни етказиб бериш тугалланди. Уларнинг бир қисми лойиҳада назарда тутилганидан фарқ қилади.

Айрим қурилиш трестлари биринчи ярим йилликда мактаблар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари қурилишини суст суръатлар билан олиб бордилар.

Қатор шаҳарлар ва районларда асосий ишлаб чиқариш фондларини фойдаланишга топшириш ва капитал маблағлар ўзлаштириш планлари бажарилмади. Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари, Бўстонлиқ, Ғалаба, Калинин, Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районларида капитал маблағларни ўзлаштиришдан анча орқада қолинмоқда.

Умуман область бўйича пудрат ишлари плани бажарилмади. Етакчи бинокорлик трестлари бўйича қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши қуйидагича бўлди (процент ҳисобида):

	1980 йилнинг январь—июнида	1980 йилнинг январь—июнида 1979 йилнинг январь—июнига нисбатан
«Алмаликсвинецстрой»	108	101
«Узбекшахтострой»	105	99
6-Қурилиш тресты	97	97
«Узбекметаллургстрой»	100	92
160-Қурилиш тресты	133	109
«Алмаликградострой»	88	—
23-Қурилиш тресты	104	103
«Ташоблсельстрой»	97	95
«Ташкентводстрой»	102	98
«Ташоблмелиоводстрой»	102	99
«Промжилводстрой»	89	100
«Паркентводстрой»	103	107
«Ташоблколхозстрой»	106	105

Ўзбекистон ССР Қурилиш, қишлоқ қурилиши, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари ўз бўлинмаларига моддий-техника таъминоти масалаларини ҳал этишда етарли ёрдам кўрсатмаётганликлари учун ҳам областимиздаги айрим қурилиш трестларида пудрат ишлари планларини бажаришда қониқарсиз аҳвол вужудга келди. Шу йилнинг учинчи кварталида ишга туширилиши лозим бўлган қатор объектлар, шу жумладан саноат объектлари, мактаблар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари ҳозиргача йиғма темир-бетон, ёғоч конструкциялари билан тўла комплектлаштирилмаган, ишчи кучи эса етишмайди.

Министрликлар ва идоралар, областдаги барча қурилиш ва монтаж ташкилотлари, буюртмачи корхоналар коллективлари 1980 йилнинг биринчи ярмидаги иш якунларини чуқур таҳлил қилишлари, қолоқлик сабабларини, резервларни очиб ташлашлари ҳамда шу йилнинг учинчи кварталида бирорта ҳам қолоқ коллектив бўлмаслиги учун барча амалий чораларни кўришлари керак.

Маблағлар, ресурслар ва куч-ғайратни аввало ишга тушириладиган объектларда марказлаштириш, биринчи ярим йилликда фойдаланишга топшириладиган объектларни июль ойида сўзсиз ишга туширилишини таъминлаш керак. Қабул комиссиялари томонидан аниқланган барча камчиликларни яқин кунлар ичида бартараф этиш лозим.

Мактабларнинг янги ўқув йили бошланишигача фойдаланишга топширилишини таъминлаш муҳим вазифадир. Область шаҳар ва районларида қолган вақт ичида 21 минг ўқувчи ўрни бўлган мактаблар қурилиши тугалланиши керак. Қурилиш ва монтаж ташкилотлари, партия комитетлари раҳбарлари фойдаланишга топшириладиган мактаблар қурилишини алоҳида назорат остига олишлари, уларни қуриб битказиш муддатларининг сурилишига йўл қўймасликлари зарур.

Буюртмачи бўлган корхона ва ташкилотлар асбоб-ускуналар, махсус материаллар ва кабель материалларини ўз вақтида етказиб бериш учун оператив чоралар кўришлари, фойдаланувчи ишчилар асбоб-ускуналарни монтаж қилиш ва созлашда иштирок этишлари учун бундай кадрларни олдиндан тайёрлаб қўйишлари керак.

Шаҳар ва район партия комитетлари қурилиш штаблари фаолиятини яхшилашлари, бинокорлар ва монтажчиларнинг унумли ишлашлари учун зарур шароитларни яратиб беришда хўжалик раҳбарларига амалий ёрдам кўрсатишлари керак. Пудратчи ва буюртмачилар бошланғич партия ташкилотларининг коллективларни қурилишни муддатидан илгари тугаллаш, уларнинг қўйилган вазифаларни ҳал қилишда ўзаро ҳамкорликларини вужудга келтириш бўйича олиб бораётган ишларига кўпроқ кўмаклашиш лозим.

Тугалланмаган қурилишлар ҳажмини камайтириш, бригада пудратини жорий қилишга алоҳида эътибор бериш лозим. Ҳар бир меҳнат коллективи ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида «Барвақт қурамиз-барвақт ўзлаштирамиз!» шиори остида ишламоғи даркор.

ПЕШҚАДАМЛАР ДАЛАСИДА

ҲОСИЛДОРЛИК деҳқон меҳнатининг бош мезонидир. Пахтакорнинг йил-ўн икки ой қилган меҳнатига ҳар гектар ердан олинган ҳосил салмоғи ва сифатига қараб баҳо берилади.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг Раҳмат Аҳмедов бошчилик қилаётган 8-звеноси заршуносларн хўжаликдаги энг илғор коллективлардан бири ҳисобланади. Звено аъзолари унумли меҳнатлари, бой иш тажрибаларига таянган ҳолда меҳнат қилаётганликлари туфайли бир неча йилдан буён пахтадан юқори ҳосил олиб келмоқдалар.

Звено коллективи КПСС XXVI съездига қизғин тайёргарлик кўрилаётган йилда ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун астойдил бел боғлашган. Шунинг учун ҳам табиий офат оқибатлари ҳам тезда бартараф этилди. Масалан, апрель ойининг охирги кунларида ёмғир аралаш ёққан дўлдан бу звено ғўзалари ҳам жиддий зарар кўрди. Табиий офат колхоздаги кексаю, ёшни оёққа турғазди. Ҳамма бир тан-бир жон бўлиб меҳнат қилди. Барча ишчи кучи ва техникадан унумли фойдаланиш туфайли қийинчилик тезда бартараф қилинди. Қайта экилган ғўзаларни алоҳида эътибор билан парвариш қилиш, озиқлантириш ўз самарасини кўрсатди.

— Мўл ҳосил етиштириш учун ҳар бир тадбирни сифатли ўтказмоқдамиз,—дейди Р. Аҳмедов.— Ғўза парваришида сифатга алоҳида эътибор берган деҳқон кўзлаган мақсадига, албатта, эришади. Айниқса, культивация меъёрида ўтказилса кўнгилдагидек ҳосил олиш мумкин. Биз ғўзаларни бўғзигача ва белгиланган чуқурликда культивация қилдик. Ер ўз вақтида юмшатиб турилганлиги туфайли тупроқ қизиб, ғўзаларимиз баравж ўсди.

Июль ойи пахтадан мўл ва эртаки ҳосил олишда ҳал қилувчи давр ҳисобланади. Шуни назарда тутган звено пахтакорлари 50 гектар майдондаги ғўзаларни уч марта озиқлантирдилар. Минерал ўғит чиритилган гўнгга аралаштирилиб қатор ораларига солинди. Умуман суғориш, культивация, озиқлантириш бир-бирига уйғунлаштириб олиб борилганлиги туфайли ғўзалар қийғос гуллаб, олди ғўзаларда 2—3 тадан кўсак пайдо бўла бошлади.

Айни кунларда илғорлар даласида бўлган киши қизғин меҳнат устидан чиқади. Бригадада зарбдор 90 кун эълон қилинган. Ҳамма эрта тонгдан кечгача ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қиляпти. Барча майдонларда тўла гектарлар ҳосил қилинган. Далада бегона ўт кўринмайди. Ғўза парваришида айниқса Ҳадича Азимова, Ҳалима Нуруллаева, Матлуба Мамажоновалар жонбозлик кўрсатяптилар. Уларнинг ҳар бири кунлик нормаларини 1,5—2 ҳиссадан адо этишмоқда.

Унумли меҳнатдан сўнг дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун дала шийпонида ҳамма шарт-шароит муҳайё. Болалик оналар учун пахта даласига яқин ерда мавсумий ясли ташкил этилган. Колхозчилар ўз вақтида иссиқ овқат билан таъминланадилар. Шийпонда холодильник, радиоприёмник мавжуд. Газета-журналлар ўз вақтида келтириб турилади.

Ш. ШАМШИЕВА.

СЪЕЗДОЛДИ ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Областимиз қишлоқ меҳнаткашлари КПСС XXVI съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун дала ва фермаларда зарбдорларча ишлаётирлар. Чиноз районидаги «Янгиобод» совхози коллективи ҳам съезд шарафига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун барча чораларни кўряпти. Яқинда фотомухбиримиз А. Абалян бу хўжаликда бўлиб, совхоз пахтакорлари ва маккажўхорикорларининг съездолди зарбдор меҳнат вахтаси ҳақида ҳикоя қилувчи ушбу фоторепортажни тайёрлади. Суратларда: (юқорида чапдан): ◆ элликцентнерчи бригада бошлиғи Х. Қўлдошева, совхоз директори М. Жавриев ва бўлим бошқарувчиси А. Қаршибоевлар пахтазорда. ◆ «Оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун курашда опа-сингил Холнисо ва Ўғилой Холматовалар жонбозлик кўрсатишяпти. ◆ Куну-тун пахтазорларга оби-ҳаёт етаклаётган моҳир сувчи А. Холматов. ◆ (Пастда чапдан): ғўза зараркунандаларига қарши дори сепиш пайти. ◆ Хўжаликнинг илғор механизатори Б. Мадумаров. ◆ Юз центнердан «қаҳрабо дон» ҳосили етиштириш учун курашаётган маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи Ш. Йўлдошев.

ИШЧИ НОМИ — ШАРАФЛИ НОМ

КОЛЛЕКТИВ ФАХРИ

Цехда катта-кичик ҳамма унинг номини ҳурмат билан тилга олади. Чунки, эсини таниганидан бери шу ерда ишлаётган Анвар Зайдулин ҳар соҳада бошқаларга намуна. Касбини пухта эгаллаган. Энг мураккаб ва оғир операцияларни ҳеч қийналмай бажаради. Ишининг сифати ҳам жуда яхши. Шунинг учун ҳам унинг қўлидан чиққан ҳар бир деталь, ҳар бир қисм биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлими томонидан қабул қилинади.

Одатда ҳамкасблари уни қўли гул деб аташади. Бунинг боиси бор, албатта. У аниқ ишлайди. Ҳар бир деталнн тайёрлаш учун кетадиган вақтни нормадагига нисбатан камайтиради.

У бу даргоҳга келганига роппа-роса 33 йил бўлди. Ўша вақтда қотмагина ўспирин йигит эди. «Бўка» совхозидаги ўз тенгқурлари билан шаҳардаги 6-ҳунар билим юртига ўқишга келди. Уни битиргач, авиация заводига йўлланма беришди.

У меҳнат қўйнига қадам қўйган дастлабки кундан фрезерчилик қила бошлади. Зўр қизиқиш ва иштиёқ билан ишга киришди. Орадан кўп ўтмай бир йўла иккита фрезерлик станогини бошқаришга ўтди. Айрим ҳолларда ҳатто кертиш станогини ҳам қўшиб ишлатди.

Йиллар ўтди. Эски асбоб-ускуналар янгилари билан алмаштирилди. Деталларни тайёрлаш жараёнлари янада такомиллашди. Айни вақтда мураккаблашди ҳам. Лекин, касбига меҳр қўйган Анвар Зайдулин янги ишлаб чиқариш жараёнларини ва ўрнатилган станокларни тез ва соз ўзлаштиришда бошқаларга ўрнак бўлди. Бу соҳада кўпчиликка кўмаклашди.

Янги асбоб-ускуналарни ишлатиш ўзлаштирилаётган вақтда бу жараённи тезлаштиришга қаратилган қатор таклифлар билан чиқди. Янги чархлаш станокларида ишлашни енгиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишнинг сифат кўрсаткичларини яхшилашга қаратилган қатор техник янгиликлар, мосламалар жорий қилди. Мураббий ишчининг бу соҳадаги изланишлари муносиб тақдирланди. Янги техникани жорий қилиш ва ўзлаштиришни тезлаштиришдаги хизматлари Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг бронза медали билан тақдирланди. Бундан ташқари, унинг кўксини «Шавкатли меҳнати учун» медали ҳам безади.

Коммунист ишчи ҳар куни нормани икки бараварга етказиб бажармоқда. Унинг меҳнат календарида ўн биринчи беш йиллик бошланганига анча бўлди. Шу кунларда янада зўр ғайрат билан ишламоқда.

— Партиямизнинг навбатдаги XXVI съезди чақирилиши бирлашмамизнинг барча ишчи-хизматчилари ғайратига-ғайрат қўшиб юборди,— дейди чархловчи А. Зайдулин.— Ҳамма цехлар ва участкаларда хўжалик йилини яхши якунлаш ва мамлакатимиз коммунистларининг улкан анжуманини муносиб кутиб олиш учун мусобақа бошланиб кетди. Коммунист ишчилар бундай мусобақанинг ташаббускорлари бўлишди. Мен ҳам кўпчилик қатори янги меҳнат марраларини белгиладим. Ҳар куни топшириқни 160 процентга етказиб бажариш ва фақат сифатли маҳсулот беришга аҳд қилдим. Эндиликда ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун бутун маҳоратимни сарфлаб ишлаяпман.

Цех коллективининг фахри ҳисобланган донгдор ишчи ўз ваъдасини шараф билан бажармоқда. Смена давомидаги иш кўрсаткичлари 180 процентгача етмоқда. Айни вақтда у коллектив сафига қўшилган ёшларга ҳам ҳунар ўргатишни давом эттираяпти. Ҳозир бир йўла икки шогирдга устозлик қилмоқда. Уларда танлаган касбларига нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотмоқда.

Ишлаб чиқариш илғори жамоат ишларида ҳам фаол қатнашмоқда. У бир неча бор цех касаба союз комитети ва партия бюросининг аъзоси қилиб сайланди. Узоқ йиллардан бери группа касаба союз ташкилотчиси ҳисобланади. Айни вақтда у цех халқ контроли группасининг аъзоси сифатида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини ошириш, иш маданиятини яхшилаш, илғор иш усулларини кенг ёйиш каби масалалар билан муттасил шуғулланмоқда, янги-янги режаларни амалга оширишга кўмаклашмоқда.

А. КАШАПОВ.

Суратда: чархловчи А. Зайдулин иш устида.

Автор фотоси.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

Республикамиз пойтахтининг Октябрь массивида қад кўтарган янги кўп қаватли турар-жой бинолари.

ЙЎЛЛАР ВА МАНЗИЛЛАР

КАТТА асфальт йўлдан «МАЗ-504» маркали автомашина елдек учиб бормоқда. У қанчадан-қанча манзилларни ортда қолдириб, олға интиляпти. Рулни бошқараётган ҳайдовчининг кўзлари йўлда. Унинг мақсади машинадаги юкни тезроқ белгиланган жойга етказиш ва навбатдаги рейсни бошлаш.

Қадим ака Бакиров ўзини машинадан айри ҳолда тасаввур қилолмайди. У чорак асрдан зиёд вақтдан буён шоферлик қилиб келяпти. 1961 йилдан бери эса Оҳангарон шаҳридаги 7-автотранспорт комбинатида ишламоқда. Шу давр ичида бирон йил йўқки, моҳир шофёр зиммасидаги план ёки мажбуриятини бажармаган бўлсин.

Қадим аканинг 92—26 ТШЗ давлат номерли машинаси республикамиз ва қўшни республикалардаги жуда кўп шаҳар ва қишлоқларни кезиб чиққан, у ерларга муҳим халқ хўжалик юкларини етказиб берган. Иссиқкўл, Наманган, Фарғона, Ўш, Фрунзе каби манзиллар Қадим аканинг кўп марта қатнаган олис рейсининг маршрутларидир.

Қадим ака Улуғ Ватан уруши қатнашчиси сифатида олис жанг йўлларини ҳам босиб ўтган. Кенигсберг, Берлин шаҳарларига жанг билан кириб борган. Бу хизматлари эвазига жанговар медаллар билан тақдирланган.

Илғор шофер, жонкуяр коммунист Қ. Бакиров бошчилик қилаётган бригада коллективи доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини улкан меҳнат зафарлари билан кутиб олгани учун бригадир ва илғор бригада аъзолари И. Докукин, Н. Гончаров, Б. Редкозубовлар Ленин Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган эдилар. Бу юксак мукофот пешқадам бригадани янги меҳнат ғалабалари сари илҳомлантирди. Шоферлар КПСС XXVI съездини янада улкан туҳфалар билан кутиб олишга ҳаракат қилишяпти.

Р. ЗОКИРОВ,
Оҳангарон шаҳридаги 8-темир-бетон буюмлари заводининг ишчиси.

САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ ЙЎЛИДА

КОМПЬЮТЕРЛАР НИМА ҲАҚДА БАҲСЛАШАДИ

Аслида бу компьютерларнинг эмас, балки ҳисоб техникасини жорий этиш ишида энг юқори муваффақиятларга эришган кишилар — ишлаб чиқариш новаторларининг баҳси эди. Ўзбекистонда ишлаб турган халқ хўжалигида бошқаришни такомиллаштириш идоралараро кенгаши ўтказган ҳисоб марказларининг республика кўриги шуларнинг энг яхшиларини аниқлаб берди.

Бу мусобақада республикадаги 57 та энг яхши ҳисоб марказлари қатнашди. Ўтган йил мобайнида уларнинг иши кўпгина кўрсаткичлари бўйича, аввало самара даражаси, ишлаб чиқариш ҳисоб машинасидан фойдаланиш натижасида эришган иқтисодий самара кўлами бўйича синчиклаб анализ қилинди. «Компьютерлар баҳси» жараёнида муҳим бир муваффақиятга эришилди: умуман Ўзбекистон бўйича катта ва ўртача қувватдаги ҳисоб машиналарининг ўртача бир суткада иш билан банд бўлиши умумиттифоқ даражасидан ортиқ бўлиб чиқди. Беш йилликнинг тўртинчи йилини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини юксалтиришда энг катта муваффақиятлар билан тугатган корхоналарнинг ҳисоб марказлари ғолиб келдики, бу тасодифий ҳол эмасдир.

Икки ҳисоб маркази: Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси билан Ўзбекистон «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективларига биринчи ўрин, биринчи даражали диплом ва фахрий вимпеллар берилди. «Средазкабель» бирлашмаси, Госплан ва Тошкент Асу лойиҳа-конструкторлик бюросининг ҳисобчилари иккинчи ўринни олдилар. Ўзбекистон Алоқа, Энергетика ва электрлаштириш министрликлари, «Главташкентстрой» ва Ўзбекистон гидрометеорология ва табиий муҳитни контроль қилиш бошқармасининг марказлари учинчи ўринни олди. Экономиканинг катта-катта тармоқларига, катта ташкилотлар ва корхоналарга хизмат қилувчи ўн уч ҳисоб марказларининг коллективлари фахрий ёрлиқларга сазовор бўлди.

(ЎзТАГ).

ЙИРИК МОНОГРАФИЯ

«Оқ олтин»дан юқори ҳосил олишда ғўза генетикаси муҳим ўрин тутади. Шу сабабли ҳам янги генетик асосларни яратиш селекционер олимлар учун муҳим тадқиқот мавзуига айланиб қолди.

Ана шу бебаҳо генетик фондни бойитишда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтида кўп иш қилинди. Илмий даргоҳнинг ирсият бошқармаси лабораториясида бу борада жиддий ютуқлар қўлга киритилди.

Бунда лаборатория бошлиғи, пахта генетикаси ва селекцияси бўйича машҳур олим Саодат Содиқовнинг муносиб ижодий ҳиссаси бор. Ғўзанинг генетик асосдаги истиқболли навларини яратишда фан арбоби айниқса, самарали иш олиб борди ва «Пахта ҳосилдорлиги ва эртапишарлигини ошириш» номли йирик монографиясини яратди.

А. АЛИЕВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

НЕФТНИ КИМ ТУКДИ

1979 йил баҳорида яна бир халқаро тажриба бошланди. Ундан мақсад — океанни нефть билан ифлослантираётган кемаларни аниқлашга ёрдам берувчи усулларни ишлаб чиқишдир.

Жумладан, нефть ташийдиган ҳар бир кемага озгина миқдорда кимёвий аралашма қўшиш таклиф этилмоқда. Бундай аралашма элементлари ҳар бир кема учун алоҳида тайёрланади. Агар танкерлардан бири денгиз ёки океанга нефть оқизадиган бўлса, шу аралашма таркибига кирган элементларга қараб у қайси кема эканлиги аниқланади.

Бир йилдан бери давом этиб келаётган мазкур тажрибада СССР, ГДР, Польша, ГФР, Финляндия, Дания, Швеция қатнашмоқда.

СУЗУВЧИ СТАНЦИЯ

АҚШда сувда сузиб юрувчи атом электр станцияларн қуриш планлаштирилмоқда. Мутахассислар ҳисоблашича, бундай станциялар қуриш осонга тушади, улар атроф-муҳитни камроқ заҳарлайди. Сузувчи станциялардан бири Нью Жерси штатида қурилиб, тез орада сувга туширилади. Яқин келажакда эса бундай атом марказларини конвейер усулида қуриш мўлжалланмоқда. Шу мақсадда ҳозирдаёқ Флорида штатида махсус корхоналар бунёд этилмоқда.

ИСРОФГАРЧИЛИККА ҚАРШИ

АМЕРИКА фирмаларидан бири снёҳ пастаси ўзидан-ўзи учиб кетадиган махсус шарикли ручка чиқарди. Икки кун давомида бундай ручка билан битилган ёзувларни қаламда битилган ёзувлар сингари осонгина ўчириб ташлаш мумкин. Аммо, учинчи кунга ўтгач, яъни паста қоғозда бутунлай қуюқлашгач, ёзувни ўчириб бўлмайди.

Ғаройиб ручканинг пастаси одатдагидан анча қуюқ бўлиб, уни махсус баллончага босим остида қуйилади.

XXI АСР МАШИНКАСИ

ЯҚИНДА Англияда ҳозирги энг замонавий машинкаларга нисбатан ҳам анча тез ёзувчи тамомила янги хил машинка ишланди.

Унинг ҳарф клавишлари одатдагидек бир неча қатор-лаб эмас, балки группа-группа қилиб жойлаштирилган. Клавишлар баланд-пастлиги эса ҳар бир бармоқ узунлигига қараб мослашган. Бу эса бармоқлар ортиқча ҳаракат қилишига йўл қўймайди, ёзувдаги хатолар анча камайишига ёрдам беради.

ГАЗЕТА УЧУН ҚОҒОЗ

ИОКОГАМА (Япония)да маиший чиқиндиларни қайта ишловчи қурилма ишга туширилди. Бу қурилма ёрдамида чиқиндилардан далаларни ўғитлашда ишлатиладиган компост, целлюлоза, прессланган металлом, турар-жойларни иситиш учун мўлжалланган газ ҳосил қилмоқда. Ана шу қурилма ўрнатилган корхонада чиқиндидан олинган целлюлоза 80 минг нусхада чиқариладиган газетани босиш учун етарли қоғоз ишлаб чиқарилмоқда.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

РАЙКОМ БЮРОСИДА МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Янгийўл район матлубот жамиятида сўнгги пайтларда жиддий камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилган. Савдо қоидалари қўпол равишда бузилган. Камёб моллар тақсимотида суиистеъмолликларга йўл қўйилган. Жумладан чет эл гиламлари ва бошқа саноат моллари ўзбошимчалик билан савдо ходимлари ўртасида ўзаро бўлиб олинган. Омбордан фактурасиз товар чиқариш одат тусига кириб қолган.

Кадрларни танлаш, уларни тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш ҳамда савдо ходимлари орасида сиёсий-тарбиявий ишларга мутлақо бефарқ қаралган. Редакция ана шулар ҳақида маълумот ва хат олган эди. Шу муносабат билан редакция район матлубот жамияти фаолияти билан танишди. Кўпгина жиддий нуқсонларни аниқлади.

Текшириш натижалари район партия комитетига ҳавола қилинган эди. Яқинда район партия комитетидан ана шу масала бўйича батафсил жавоб олинди. Унда маълум қилинишича, район матлубот жамияти фаолиятини ўрганиб чиқиш ва маълум бўлган фактларни қайта текшириш мақсадида район партия комитети махсус комиссия тузган. Ана шу комиссия ўтказган текшириш якунлари район партия комитетининг кенгайтирилган бюро йиғилишида муҳокама қилинган. Пенсионер, Улуғ Ватан уруши инвалиди район матлубот жамияти халқ назоратчилари группасининг аъзоси Т. Ашуров хатида матлубот жамияти ва унга қарашли савдо тармоқларида рўй бераётган камчиликлар, давлат таъминоти омборидаги тартибсизликлар, бу базадан ноёб молларнинг таниш-билишларга сотилиши, товарларни фактурасиз чиқарилиши, матлубот жамияти раҳбарлари эса бундай ножўя ишларни олдини олиш ўрнига ўзлари сабабчи бўлаётганликлари рўй-рост кўрсатилган. Ёзма маълумот узоқ вақт инобатга олинмай матлубот жамияти бошланғич партия ташкилотида жавобсиз қолиб кетган. Хат ўз вақтида муҳокама қилиниб, аҳволни яхшилаш юзасидан тегишли чоралар кўрилмаган.

Бюронинг эътироф этишича район матлубот жамияти партия ташкилоти сиёсий-тарбиявий, ташкилий-оммавий ишларни сусайтириб юборган. Савдо тармоқларида кадрлар билан ишлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Партия ташкилотининг тарбиявий роли ва таъсири ҳозирги юксак талаблар даражасида эмас.

Бюро қарори билан савдо қоидаларининг бузилишига йўл қўйганлиги, назоратни бўшаштириб юборганлиги учун матлубот жамияти правлениесининг раиси У. Машарипов қаттиқ огоҳлантирилди. Бошланғич партия ташкилотининг секретари М. Ҳошимова ва матлубот жамияти савдо бўлимининг мудири А. З. Камолов ўртоқларга виговор эълон қилинди. Камёб молларни ўз нархидан ошириб сотишга уринганлиги учун никоҳдан ўтувчи келин-куёвларга хизмат қилиш бўлимининг мудири М. Худойбергановага ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилинди ва вазифасидан бўшатилди. Давлат таъминоти омборининг мудири С. Дадахўжаев ҳам ўз вазифасидан бўшатилди.

Бюро йиғилиши район матлубот жамияти фаолиятини кескин яхшилаш, савдо хизмати маданиятини ошириш, кадрларнинг масъулиятини кучайтириш, хизмат мансабларидан ўз манфаати йўлида фойдаланиш ва бошқа ножўя ҳатти-ҳаракатларга чек қўйиш юзасидан жиддий тадбирлар ишлаб чиқди. Жумладан аниқланган нуқсонларни тугатиш бўйича муддат белгиланди, бюро қарори ижроси назоратга олинди, бир неча ойдан сўнг район матлубот жамияти ҳисоботи яна эшитилади.

Пойтахтимиздаги 17-шаҳар касалхонасида ўз касбининг усталари кўп. Касалхонада Абдураҳим Пўлатов хирург-стоматолог бўлиб 16 йилдан бери узлуксиз ишлаб келмоқда. У коллектив орасида катта эътибор қозонган. Суратда: хирург стоматолог А. Пўлатов иш устида.

А. Абалян фотолари.

ЧИННИГУЛ САМОЛЁТДА

Академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг гулчилари Олимпиада-80 учун чиннигул жўнатишга киришдилар, дастлабки 6 минг дона тўқ қизил, қизил, пушти ва оқ гуллар самолётда Москвага келтирилди.

Бирлашмада бу йил гулхоналар кенгайтирилди ва уларга чиннигулларнинг энг яхши навлари экилди. Бу ердан пойтахтга жами 2,5 миллион дона шундай гулларни юбориш мўлжалланади. Улар олимпиадани безайди.

(ЎзТАГ).

ҲИКОЯ

МУШУКЧА

Эндигина алпанг-талпанг юра бошлаган мушукча келиб болакайнинг оёғига суркалди. Болакай чўнқайиб унинг бошини силади: жуни майин, силаган сайин силагинг келади. Мушукча ангишвонадек оғзини очиб, зорланганнамо миёвлади. Унинг майда тишлари ўткир, оппоқ, оғзи эса қип-қизил эди. Она мушук кўзларини йилтиллатганича таҳдидли пихиллади. Болакай қўрқувдан қунишди. Мушукчани қўйиб юбормоқчи бўлган эди, бироқ у онасига талпиниш ўрнига болакайнинг кийимига тармашиб, қўлини ялади. Унинг тили ҳам оғзига монанд кичкина, юпқа, қизил эди. Она мушук болакайдан кўз узмасди. Афтидан у боласининг қисматидан ташвишланарди. Инсон зоти ғалати. Меҳрибонга ўхшайди-ю, лекин она мушукни болаларининг доғида куйдирганни куйдирган. Топиб бўлмас жойларга олиб кетади.

Она мушук ҳавотирланган нарса юз берди. Болакай мушукчани бағрига босганича аста узоқлаша бошлади.

Она мушук аламнок миёвлади. Болакайга эргашиб уч-тўрт қадам юрди. Аммо сомонхонада умбалоқ ошиб ўйнашаётган болаларини ташлаб кетишга кўзи қиймади. Чопиб кетаётган болакайнинг изидан совуқ тикилганича қолаверди.

Болакай уйга қувончи ичига сиғмай энтикиб кириб келди. Ўчоқ бошида куймаланиб юрган ойиси унга ҳайрон бўлиб боқди.

— Ҳа, Фарҳоджон, тинчликми?

— Ойи, қаранг, мушукча,— деди Фарҳод кўзлари ёниб.— Чиройли.

Мушукча одамнинг раҳмини келтирадиган овозда зорланиб миёвлади.

— Мушукни орзиламай кетгин-эй,— деди онаси овқатнинг тузини тота туриб.— Миёвлашини қара, юраккинамни эзворди.

— Юрагингизни эзмаймиз, ойи,— деди Фарҳод онасини ишонтириш учун астойдил куюниб.— Сут берсак миёвламайди.

— Бор ана, холодильникдан ола қол. Фақат озроқ бер.

Фарҳод пластмасса идишчага сут қуйиб берди. Аммо мушукча ҳа-деганда сутнинг ҳидини илғаб ололмади. Ер искаб тимирскиланганича чўзиб-чўзиб миёвлади.

— Ичмайсанми,— деди Фарҳод унинг тумшуғини сутга ботираркан.— Сут-ку, ич энди.

Мушукча шундагина чилп-чилп сас чиқарганича сутни ича бошлади. Фарҳод унинг ҳар бир ҳатти-ҳаракатини катта қизиқиш билан томоша қиларди. Мушукчанинг нафси ором олгач, ҳузур ва қаноат билан лабларини ялади. У ёқдан бу ёққа виқор билан юрди-да, эшик олдига бориб чўнқайди. Тўшини ялаганича ўзига оро бера бошлади. Олд оёғининг уст томонини ялаб хўлладида, юз-кўзига сурта бошлади. Фарҳод завқланганидан ошхона томонга қараб қичқирди.

— Ойи, бу ёққа келинг, тезроқ келинг.

— Ҳа, нима дейсан?— деразадан бошини чиқариб сўради ойиси.

— Тезроқ келинг, кўрасиз,—деди Фарҳод бетоқат типирчилаб.— Мушукча юзини юваяпти.

— Хаҳ юзини ювмай кетсин, мушукчанг,— деди онаси кулиб.— Сенга эрмак топилиб қолди шекилли энди. Сен ҳам иркитингни тозалаб юр. Бўлмаса мушукчанг уят қилади.

— Ҳа, мен иркит эканманми?— норозилик билан лабларини чўччайтирди Фарҳод— Ҳар куни юзимни юваман-ку.

Онаси унинг гапига кулиб қўя қолди. Фарҳод билдики, онаси у билан гаплашиб ўтирмоқчи эмас. Шодлигини ўртоқлари билан баҳам кўриш учун кўчага отилди. Нариги кўчанинг муюлишида уч-тўрт бола кўринди. Улар бўш консерва қутисини шайба қилиб хоккей ўйнашарди. Қутининг тарақлагани бир кўча беридаги одамнинг ҳам қулоғини қоматга келтирарди. Аммо ҳозир Фарҳоднинг қулоғига бундай овозлар чалинмас, фақат ўз қувончи билан маст эди.

Ўртоқлари унга қараб ҳам қўйишмади. Уларнинг одати шунақа: ким кейин келса, индамай ўйинга қўшилиб кетаверади. Шу боис ҳозир Фарҳоднинг бир четда туриши ҳеч кимни ажаблантирмади. Болалар учи эгри ёғоч билан консерва қутисини уришар, ора-сира калтак бир-бирининг оёғига ҳам тегиб кетар, бироқ ҳеч ким ғиринг демас, бақиришиб-чақиришиб қутичани талашишарди. Кутилмаганда қутича шарқираб оқаётган ариққа тушиб кетди. Шу баҳонада ўйин ҳам тўхтади. Болалар шундагина Фарҳодга эътибор беришди.

— Дарвозада турасанми?— деб сўради Одил қашқа бурнини шилқиллатиб тортаркан. Ҳамиша бирор жойи шилиниб ё пешонаси ғурра бўлиб юргани учун унинг лақаби қашқа бўлиб кетган эди.— Клюшканг қани?

— Ўйнамайман,— деди Фарҳод истар-истамас.

— Бўлмаса нимага келдинг? — қашқа бурнини жийирди.— Судья бўлганимми?

— Йўқ, ўзим...

— Шайбадан қўрқади-ку,— қашқанинг укаси Обид бақалоқ уни мазах қилди.

— Ким? Менми?— иззат-нафси ҳақоратланган Фарҳод чираниб бўйнини чўзди.

— Чиранчиғ-эй...— Обид масхаромуз иршайди.— Ану куни шайба юзингга сал тегиб кетганига қанча йиғладинг-ку.

— Салми? Кўкариб кетди-ку,— ўзини оқлашга уринди Фарҳод.

— Йиғладингми, бўпти-да.

— Бўлмаса ўзинг ҳам дарвозада туриб кўрчи, бақалоқ, —Фарҳод ҳам бўш келмади. — Кўрамиз йиғламаганингни.

— Бўпти,— қашқа уларни ажрим қилди.— Бақалоқ дарвозада туради. Сен Ғулом билан бўласан, Алиш мен билан.

Обид акасининг амрига истар-истамас бўйсинди. У дарвозабон бўлишни ёмон кўрар эди. Бир жойда тураверасан. Бошқалар у ёқдан бу ёққа чопқиллаб шайба суришади. Лекин ҳозир акасининг айтганини қилмаса ўйиндан чиқариб юборади. Буниси дарвозада туришдан ҳам ёмон.

Яна ўйин бошланди. Консерва қутиси яна ўртада талаш бўлди. Ниҳоят у бир четга иткитилди. Болалар учи эгри таёқларини судрашганича уй-уйларига қайтишди. Обид бақалоқ одатдагидек ҳамманинг ичини куйдирадиган гап айтмоқчи бўлди.

— Одил, тоғамникига бориб кучук опкемаймизми?

— Адам ит, мушук опкемаларинг, деган-ку. Эсингдан чиқдими, бақалоқ.

— Адамга кўрсатмаймиз,— деди Обид отасининг гапини писанд қилмаслигини билдириб қўймоқчи бўлгандек манманлик билан.— Боғ этагига уйча қуриб берамиз.

— Вангилласа-чи?

— Вангилласа урамиз. Кейин жим ётадиган бўлади.

— Бор опкесанг ўзинг опкелавер. Мен кучук боқмайман.

— Ҳи, қўрқоқ,— Обид акасини масхара қилиб кулди.— Адам ҳар куни маст бўлиб келади-ку. Кучук бор, йўқлигини қайдан билади.

— Шундоқ ҳам билсинки...— Одил укасининг пешонасига нуқиди.— Ойимни ўрнига калтакни биз еб қолмайлик тағин.

— Уриб кўрсин-чи,— деди Обид чимирилиб. Унинг кўзларида нафратга мойил совуқ бир ифода бор эди.— Кучугим катта бўлганида роса талатаман.

— Ҳу симён,— Одил укасининг дўппайиб чиққан қорнига мушт туширди.

Обид акасига тармашиб, юзига чанг солмоқчи бўлган эди Фарҳод ушлаб қолди. Акасидан ўч ололмагани унга алам қилди. У Фарҳоднинг қўлидан юлқиниб чиқди-да, ўзича нимадир деб пўнғиллади.

Болалар унга ҳайрат, ҳатто қўрқув билан боқишди. Обиднинг ўз отасига нисбатан шафқатсизлик қилиши мумкинлиги уларни лол этиб қўйган эди.

Фарҳод болаларга мушукча боққанини айтмоқчи эди. Бу истак бирданига сўнди қўйди. Назарида отасини итга талатишдан ҳам тоймайдиган Обид бақалоқ унинг мушукчасини мижиғлаб ташлайдигандек туюлди. Уларга мушукчанинг қандай сут ичганини, қандай юзини ювганини айтиб бермоқчи эди-я. Майли, ҳозирча индамай қўя қолади. Кейин ўзлари кўриб роса ичи куяди. Айниқса Обид бақалоқнинг. У қачондан бери кучук боқаман дейди-ю, ҳеч етишолмайди. Чиранчиқлик қилгани билан барибир отасидан қўрқади. Унинг отаси қандоқки... Маст бўлиб келади-да, кўзига ёмон кўринган одамни қувлаб юриб уради. Ҳар куни бўлмасаям кун ора Одил, Обидларнинг бир сидра калтак ейиши бор. Балки Обид отасини шунинг учун ёмон кўрар.

Фарҳод уйга келса мушукчаси ғужанак бўлиб ухлаётган экан. Уни авайлаб силади. Мушукча қулоғини бир-икки қимирлатиб қўйди-да, пинагини бузмай ухлайверди. Фарҳод мушуклар ҳамиша хуррак отиб ухлайди деб ўйларди. Негадир унинг мушукчаси ҳеч қандай сас чиқармай ухларди. Бирданига Фарҳоднинг у билан ўйнашгиси келиб кетди. Оёғидан тортиб, қулоғига чертиб, ҳоли-жонига қўймай уйғотди. Мушукча кўзларини эринчоқлик билан очиб ўрнидан турди. Елкасини дўппайтирганича бир оёғини олдинга узатиб керишди. Ангишвонадек оғзини катта очиб эснади. Чўнқайиб ўтирганича тўшини ялади.

НИЁЗ ОТА ҲИММАТИ

Ниёз ота ҳақида гап кетса, «Москва» колхозида яшаб меҳнат қилаётганларнинг барчаси меҳр билан гапиришади: пахтакорликда у кишига тенг келадиганлар колхозимизда йўқ. У ҳақиқий дала донишманди.

Отанинг тенгдош жўралари: «Ниёзни, уни онаси далада йўргаклаб олган», — дейишади ҳазиллашиб.

Ниёз отанинг ўзи эса доимо шошилиб, гўё ўз-ўзини койигандек бўлиб юради. Уни қачон кўрманг, суғорилаётган пайкал бошида ё бўлмаса ғўзани культивация қилаётган трактор ишини текшириб юрган ҳолда учратасиз. Гапни лўнда-лўнда қилиб айтувчи бу отахондан ўзи, иши ҳақида сўрасангиз ўзини-ўзи танқид қилади:

— Гап фақат тажриба тўплаб юраверишда эмас экан, — дейди у. — Бу тажрибани келажакда ишингни қўлингдан оладиган ёшларга кўпроқ ўргатиш керак экан. Чунки, келажак ёшларники. Мен, мана, 40 йилдан бери колхоз даласида сувчилик қилаётган бўлсам, шу йиллар ичида 40 дан зиёд шогирд тайёрладим. Йиллар ўтди. Ёшим пенсия ёшидан ошди. Колхозда ишлаб бўлдим, деб мириқиб дам олиб юрсам, ҳаққим бор. Аммо, далаларга чиқиб, бундоқ қарасам, аксарият сувчилар 40—50 ёш атрофидаги кишилар. Ёшлар-чи? Ёшлар қани? Мана шунинг учун ҳам ғайрат камарини қайта боғладим. Колхозимизда ёш сувчиларга иш ўргатаман.

Дарҳақиқат, Ниёз ота сўзига содиқ бўлиб қолмоқда. У шу йилнинг ўзидаёқ Жияншо Шоҳимардонов бошлиқ бригадада икки нафар ёш сувчи тайёрлади. Булар Алипошшо Тополов ва Зуфар Сайдуллаевлардир.

Бригада коллективи бу йил 115 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил олишмоқчи. Коллектив шу юксак ваъдага яраша ишламоқда. Мавжуд пахта майдонлари ҳозиргача 5 марта культивация қилинди, 2 марта озиқлантирилди. Механизатор Илёс Айвазов, колхозчилардан Гулпар Усмонова, Салтанат Шойимардонова, Гулизор Сайдуллаевалар ғўза парваришида намуна кўрсатишди. Ғўзалар Ниёз ота Шабанов бошлиқ сувчилар томонидан бир марта қондириб суғорилди.

Мана, бригаданинг сўнгги пайкалидаги ғўзаларни суғориб бўлинди. Ниёз ота шогирдлари Алипошшо ва Зуфарларга сувни боғлашни буюрди-да, саратон сувига қонган, озуқага тўйган дуркун ғўза тупларидан бирини ушлаб, гул ва кўсакларини санади: 6 та гул, 4—5 та кўсак.

— Ёмон эмас, — дейди ота кетмонини елкасига ташлар экан. — Ўтган йилгидан роппа-роса бир ҳафта олдиндамиз. Куз яхши келса, ҳосилимиз ҳам ўтган йилдагидан камида 3—4 центнер ошади.

Бригада бошлиғи Жияншо Шоҳимардонов кекса сувчи кўмагидан мамнун.

— Ниёз ота умрини пахтачиликка бағишлаган фидокорлардан. Унинг тажрибаларидан бири шуки, колхозимиз далалари дарё қирғоғидан ўзлаштириб олинган тошлоқ ер бўлгани учун сувни тез-тез қуйиш керак бўлади. Биринчи сувни биз кўпинча барвақт қуймаймиз. Қуйганда ҳам ўта захлатмаймиз. Чунки, ерда қиш бўйи тўплаб қолган заҳри ҳали тўлиқ кетмаган бўлади. Бу эса ғўза илдизларига ёмон таъсир қилади. Иккинчи тажрибаси эса, сувни асосан кечқурун ва кечаси бериш ҳамда иккинчи сувни шарбат қилиб оқизиш.

Ниёз ота ғўзани суғоришни ҳаммага ҳам ишониб топшираверамайди. Шу боисдан бўлса керак, бу йил пенсияга чиққан бўлса ҳам ҳиммат кўрсатиб яна сафимизга қайтдилар.

Ҳа, деҳқон ҳиммати — улуғ иш. Бу ҳимматдан бепоён далаларимизда, боғ-роғларимизда мўл-кўл нознеъматлар бунёдга келмоқда.

Ана шундай неъматлардан бири пахтазорлар қўйнида етилаётган «оқ олтин»имиздир. Ватан қудратини оширувчи бу ҳазинани яратиш йўлидаги ҳар бир деҳқон ҳиммати бебаҳодир.

С. МУСТАФОЕВ,
Ғалаба райони.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

Олий ўқув юртлари ва техникумларда ҳаяжонли дамлар ортда қолиб, энг жўшқин давр ҳисобланган — меҳнат семестри бошланди. Ҳар йили бўлганидек, бу йил ҳам пойтахт областида студент қурилиш отрядлари фаолият кўрсатади. Мухбиримиз Қ. Каримов область студент қурилиш отрядлари бош инженери Бахтиёр Ҳакимов билан суҳбатлашиб ундан қуйидаги интервьюни олди.

Областимизда бу мавсумда 80 та студент қурилиш отряди тузилган бўлиб, унга 4020 киши бириккан. Студентлар 40 дан ортиқ қурилиш объектларида ишлашади.

Ўтган йили Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг студентлари Л. И. Брежневнинг область меҳнаткашларига йўллаган мактубидан руҳланиб, чорвачилик комплексларини оталиққа олиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Уларнинг бу ватанпарварлик ташаббусларини шаҳримизнинг барча олий ўқув юртлари якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. Бу йил Орджоникидзе районидаги колхозлараро бўрдоқичилик базаси, Тошкент паррандачилик фабрикасининг 2 навбати, Оққўрғон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхоз сут-товар фермаси, Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхоздаги чорвадорлар учун қурилаётган турар-жой бинолари қурилишлари, шунингдек, Ўрта Чирчиқ районидаги «Ўртасарой» паррандачилик фабрикаси реконструкцияси каби 23 объектда 45 отряд аъзолари меҳнат қиляптилар.

Қурилиш объектларида ишлаётган Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг «Интеграл», Ўрта Осиё педиатрия институтининг «Педиатор-80» номли отрядлари алоҳида жонбозлик кўрсатишяпти. Бу отрядлардаги бунёдкорлар кунлик нормаларини бир неча бор ортиғи билан адо этиб, юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Уларнинг юқори кўрсаткичларга эришишларида отрядлараро уюштирилган социалистик мусобақа самарали натижа бераётир.

Умуман олганда, областдаги студент қурилиш отрядлари бу йил 6,5 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштиришади. Бундан ташқари қурувчи ёшлар Ватан уруши инвалидлари уйларини, шунингдек, жойлардаги қишлоқ мактаблари ремонтларига яқиндан ёрдам берадилар.

Студентлар комсомол зарбдор қурилиш объектларида ҳам кенг фаолият кўрсатишмоқда. Тошкент шаҳри олий ўқув юртлари студентларидан 1000 нафари Чирчиқдаги «Капролактам» заводи қурилишида ишламоқда.

Ёшларни меҳнатдан сўнг бўш вақтларида отрядлараро турли спорт мусобақалари, меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан учрашувлар кутади.

Ўйлаймизки, областимизда меҳнат қилаётган студент-ёшларнинг бу семестрлари ҳам кўнгилдагидек ўтади.

Бўстонлиқ районидаги «Новгород» совхози деҳқонлари картошка қазишни жадал суръатларда олиб бораётирлар. Хўжаликнинг 5-бригадасида ҳар гектар майдондан 13 тоннадан картошка ҳосили олиняпти. Суратда: механизатор А. Бекенбоев, бригада аъзолари Ю. Саражов ва Н. Тожибоевлар картошка ҳосилини кўздан кечиришмоқда.
В. Портнов фотоси.

БУНЁДКОР СТУДЕНТЛАР

ОЛИЙ ва ўрта махсус ўқув юртларида сўнгги имтиҳонлар тугаб, учинчи семестр — меҳнат семестри бошланди. Институтимиз студентлари ҳам мамлакатимизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида бунёдкорлик ишларини амалга ошириш бўйича катта режалар тузишган. Куни кеча 1000 га яқин талабалардан иборат қурилиш отрядлари белгиланган манзилларга жўнаб кетишди.

Институтда студентлар қурилиш отрядлари 1968 йилдан буён фаолият кўрсатяпти. Ўтган давр ичида Тошкент областининг Олмалиқ ва Бекобод шаҳарларидаги қатор зарбдор объектларда Қарши чўлларини ўзлаштиришда жасорат кўрсатиб меҳнат қилинди. Миллионлаб сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Ўтган йилнинг ўзида институт қурилиш отрядлари аъзолари 1 миллион 282 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини бажардилар.

Шунингдек, ўтган йили аълочи ва жамоатчи студентлардан ташкил топган «Интернационал дўстлик» қурилиш отряди Германия Демократик республикасининг пойтахти Берлиндаги қурилишларда қатнашишди, берлинлик ёшлар эса институтимиз базасидаги қурилишда меҳнат қилдилар. Бу, икки мамлакат студент-ёшлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади, албатта.

Бу йилги меҳнат семестрида 450 йигит-қиз Олтой ўлкасига ҳамда РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонаси — Новгород областига йўл олишди. Аълочи студентлар Б. Маҳкамов, А. Бердиев, С. Асқаровлар тантанали митингда сўзга чиқиб, меҳнат семестрини самарали ўтказишга қарор қилганликларини билдиришди.

«Ўзбекистон-80» қурилиш отряди республикамиздаги зарбдор объектларга йўл олди. Улар Қарши ва Муборакда, Олмалиқда зарбдор меҳнат қилишади.

— Студентларимизнинг бу йилги меҳнат муваффақиятлари КПСС XXVI съездига бағишланади, — дейди комсомол комитетининг секретари Х. Соатов. — Шунинг учун ҳам барча қурилиш отрядлари бу йил ҳар қачонгидан самаралироқ меҳнат қилиб, катта ҳажмдаги ишларни бажаришга бел боғлашган.

Ш. САЛОЕВА,
Тошкент алоқа электротехника институтининг студенти, ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси.

БЕКОБОД РАЙОНИДА

ҚУРУВЧИЛАР СОВҒАСИ

«Зафар» посёлкаси аҳолиси яқинда яна бир қувончнинг шоҳиди бўлди. Район колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари икки қаватли 20 квартирали турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар.

Замонавий услубда жиҳозланган шинам ва кўркам бинога алоқачилар, шифокорлар ва бошқа касб эгалари кўчиб кирдилар.

ИЛҒОРЛАР

45-автомобиль корхонасида ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётган шофёрлар кўплаб топилади. Корхонанинг Б. Қоплонов, Т. Холматов, О. Мамажонов, Н. Саитхалилов сингари шофёрлари ана шулар жумласидан. Айниқса, Нури Саитхалилов эришаётган натижа қувончли бўляпти. Бу моҳир шофёрнинг меҳнат календарида ҳозир 1982 йил апрель ойи. У шу пайтга қадар пландаги 31 минг тонна ўрнига 52 минг тонна халқ хўжалик юкларини белгиланган манзилга етказиб берди.

Б. ЭГАМБЕРДИЕВ.

«ЮЛДУЗЧА» ГАВЖУМ

Шу кунларда районда ташкил қилинган пионер лагерлари ҳамда мактаблар қошида ишлаб турган соғломлаштириш масканлари ўқувчи ёшлар билан гавжум. Жумладан, Свердлов номли 19-мактабда ишлай бошлаган «Юлдузча» лагерида бошланғич синф ўқувчиларидан 70 нафари ҳордиқ чиқармоқда. Уларнинг ҳар бир кунини сермазмун ўтказишда Каромат Абдуллаева, Худойназар Эгамназаров каби тарбиячи-педагогларнинг ҳиссалари катта.

ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК

Муқимий номли 24-мактаб ишчи-хизматчилари ва педагогик колективи янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Ҳозирга қадар 14 та синф, 7 фан кабинети, дурадгорлик ва тикувчилик устахоналари, сифатли ремонтдан чиқарилди. Бошланғич синфлар учун дарсликлар ҳам келтириб қўйилди.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш ишларида С. Норқулов, Ж. Раҳмонов, Н. Қодирова, А. Йўлдошев, О. Исмоилова сингари ўқитувчилар фаол иштирок этишмоқда.

А. СУЛАЙМОНОВ.

СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасида автомобилсозлик соҳасидаги ҳамкорлик ривожланиб бормоқда. Польша корхоналари совет автомобиль заводларига электр техникаси, амморти затор, тормоз асбоб-ускуналари етказиб бермоқда. СССР эса Польшага юк машиналари экспорт қилмоқда. Суратда: Жешув транспорт марказига келтирилган ана шу юк машиналари республиканинг турли шаҳар ва қишлоқларига юборилади.
ЦАФ—ТАСС фотоси.

Фарҳод кўрпачага узала тушиб ётди-да, кўрсатгич бармоғини тез-тез қимирлата бошлади. Бамайлихотирлик билан жунларини ялаб, ўзига оро бераётган мушукча бирдан хушёр тортди. Қулоқларини чимирганича ўткир нигоҳини қимирлаётган бармоққа қадади. Сўнг сира кутилмаган абжирлик билан сапчиди-да, бармоқни таппа босди. Фарҳод тезлик билан қўлини тортиб олди. Аммо шу заҳоти яна қимирлата бошлади. Мушукча уни бир қўллаб ушлаб олмоқчи бўлар, ҳатто тишлаб кўришга уринарди. Унинг тишлагани Фарҳодга хуш ёқар, қитиғи келиб кулгиси қистарди. У бармоғини тортиб оларди-да, қайтадан мушукчанинг оғзига суқарди. Унга сари мушукча яйраб умбалоқ ошар, Фарҳод жим қолса, атай қўлига сапчиб, бармоғини тишлар, унинг ҳаракатга келишини истар, ўйинга даъват этарди. Бу Фарҳод учун ҳам, мушукча учун ҳам ғоят мароқли бир машғулот эди.

— Ҳой, мушукни ўз ҳолига қўйсанг-чи, — деди онаси уларнинг ўйинини бир оз кузатиб тургач. — Шунақаям мушук жинниси бўладими одам.

Фарҳодга онасининг гапи кор қилмади. У дам пахта думалоқлаб ташлар, дам бармоғини пикиллатар, унга сари мушукча ирғишлар, сапчир, уйнинг у бурчагидан бунисига югургилаб ўйнарди. Шу зайил иккаласи ҳам чарчади. Фарҳод ўрин солинишини ҳам кутмай ётган жойида ухлаб қолди. Мушукча ҳам унинг ёнига келди-да, елкасини дўппайтирганича қаерга ётишни мўлжаллади. Сўнг Фарҳоднинг шундоққина тумшуғи тагига келиб ётди. Зум ўтмай унинг бир маромдаги хур-хури эшитилди. Уларнинг ётишини кўриб онаси ҳайратдан ёқа ушлади.

— Манавиларнинг ётишини... Вой тавба, ўғил бола ҳам мушукни шунчалик яхши кўрадими ҳеч маҳал, — деди.

Шу пайт ташқаридан она мушукнинг овози эшитилди. Эшик аста тирналди. Зорланганнамо овоз яна такрорланди. Ғунажак бўлиб ётган мушукча бошини кўтарди. Онасига жавобан ингичка, майин овозда миёвлади. Она мушук эшикни қаттиқроқ таталади.

Уй бекасининг уларга раҳми келди. Эшикни очиб она мушукни уйга киритди. Мушукча пилдираб борганича унинг бағрига суқилди. Шу зайил ҳаракатсиз қотганича эма бошлади. Онаси эса уни ҳафсала билан ялаб-юлқашга тутинди. Боласини то оёғининг учигача ялаб чиққач, обдон меҳри қонди шекилли, бурилиб ташқарига йўл олди. Калласи билан туртиб эшикнинг бир тавақасини очди. Боласининг орқадан эргашишини кутиб бир қараб қўйди. Бироқ у онасининг мақсадини тушунолмай анқайиб турарди. Онаси уни кўчага чорлаб миёвлади. Бир-икки қадам юрди ҳам. Бироқ боласи барибир жойидан қимирламади. Онаси жаҳлдан кўзлари ёниб унинг ёнига келди-да, тумшуғи билан туртиб, эшикка бошлади. Мушукча шундагина онасининг мақсадини англаб эргашди. Бироқ ҳовлига чиққанда тўсатдан тўхтаб, бир икки миёвлади-да, чопқиллаб изига қайтди. Худди шундай шошқалоқлик билан Фарҳоднинг кўрпаси устига чиқиб ётиб олди.

— Хаҳ, ўлмагин сан, — деди уй бекаси меҳри товланиб.

Она мушук ҳадеганда кета қолмади. Ҳали эшик олдига, ҳали кўча томондаги дераза тагига келиб узоқ миёвлади. У боласини кўчага чорлар, бошқа мушукчалар ётган сомонхонага олиб кетишни истарди. Бироқ боласининг меҳрибон эгаси бағридан чиққиси келмади.

— Фарҳоджон, бугун бувингни кўриб келайлик, — деди ойиси эртасига нонуштага ўтиришганида. — Чойингни ичгинда дарров отлана қол. Кийимларинг қозиқда.

— Мушукчам-чи? — ҳовлиқиб сўради Фарҳод.

— Мушугинг юраверади. Ҳовлига опчиқиб қўясан.

— Кўчага чиқиб кетса-чи?

— Дарвозани ёпиб қўямизку, болам. Қандай чиқиб кетади.

Бу гап барибир Фарҳодни қаноатлантирмади. Мушукчасини ташлаб кетишга сира кўнгли бўлмади. Унинг гўдак шуури содир бўлиши мумкин бўлган аллақандай кўнгилсизликни сезаётгандек туюларди. Шу боисдан у онасига чор-ночор эргашди. Бувисиникида ҳам яйраб юрмади. «Тезроқ кета қолайлик», деб онасини хуноб қилди. Бувисининг жонини ҳалак қилиб парвона бўлишлари ҳам ийдирмади. Пишиб турган овқатни ташлаб йўлга чиқишди.

Автобусдан тушишганида узоқдан Одилларнинг эшиги тагида тўдалашиб турган болалар кўринди. Фарҳод қувониб кетди. Мушукчаси ҳақида ташвиш чекаётганини ҳам унутди. Онасига қараб: «Мен ўртоқларим билан ўйнайман», деди-ю, чопиб кетди. Онаси кийимларингни расво қиласан, деганича қолаверди.

Фарҳод ўртоқлари томоша қилаётган нарсани тезроқ бориб кўришни, уларга қўшилиб ўйнашни ўйлаб энтикарди. Бироқ уларнинг олдига етиб келмасданоқ таққа тўхтади. Худди биров бурнига қаттиқ чертгандек кўз олди хиралашиб, бир зум ҳеч нарсани илғамай қолди. Нафаси қисди. Гапиришга уринди-ю, бироқ тили айланмаётганга ўхшарди. Шуури бутунлай карахт бўлиб қолган, ҳеч нарсани идрок этолмасди. Одилнинг дадаси Карим пиён нима ҳақидадир гапирар, болалар қўрқув аралаш унга қараб туришарди. Унинг кўзлари қонталаш, юзи хунук тус олган, кайфи баландлигидан оёқда зўрға турарди. Унинг оёғи остида тумшуғи ёрилиб, қон қотиб қолган, бир кўзи оқиб тушган, тупроққа беланиб иркит бўлиб кетган мушукча ётарди.

— Нима қиляпсанлар? — Фарҳод жон ҳолатда болаларни туртиб-суртиб мушукчанинг тепасига келди. — Нима ёмонлик қилди мушукчам сенларга?

Карим пиён Фарҳоднинг бошини буриб ўзига қаратди. Кўзларини сузганича маъносиз тикилди.

— Мушукни ўлдириш керак. Билдингми? Мен мана буларга айтганман, уйга ит, мушук опкемаларинг, деб, — Карим пиённинг оғзидан келаётган бадбўй ҳиддан Фарҳоднинг кўнгли беҳузур бўлди. — Ўлдирмасанг гўшт ўғирлайди. Сутни ичиб кетади. Билдингми? Мушук зараркунанда нарса...

— Ўзингиз зараркунандасиз! — деди Фарҳод ёш тўла кўзларини ундан узмай. — Нима ёмонлик қилди у сизга? Нега мушукчамни ўлдирдингиз? Раҳмингиз келмайдими...

Унинг ўпкаси тўлиб гапиролмай қолди. Карим пиённинг кўзлари совуқ йилтиради. Афти худди тахир нарса егандек бужмайди. Қовушиқсиз ҳаракат билан мўлжаллаб туриб Фарҳоднинг пешонасига чертди.

— Мушукка ҳам раҳми келадими? Айтдим-ку мушук зараркунанда деб. Жиннимисан...

Карим пиён орқасига бир қадам қўйди. Мувозанатини йўқотиб чайқалиб кетди. Базўр ўзини ўнглаб олди-да, мушукчани зарб билан тепди. Мушукча анча нарига бориб тушди. Ғийқ этган овоз чиқарди. Фарҳод чопиб бориб уни қўлига олди-ю, урадиган важоҳат билан Карим пиёнга юзланди. Аммо бу ҳиссиз, тошбағир одамдан ўч ололмаслигини ўйлаб баттар хўрлиги келди.

— Ҳа, жинниман! — деб бақирди у нафрат тўла кўзларини Карим пиёндан узмай. — Сиз... сиз... фашистсиз! Фашистдан ҳам баттарсиз!..

Бу орада ҳовлиққанича онаси етиб келди. Ўғлининг қўлидаги пажмурда мушукни кўргач, чурқ этмади. Нима қиларини билмай батамом гангиб турган Фарҳодни бағрига босганича бошини силади.

— Ойи, нега бундай қилди... — деди Фарҳод ўпкасини босолмай. — Нега ўлдирди мушукчамни? Нима ёмонлик қилган эди унга?

— Билмадим, ўғлим... — деди онасининг ҳам кўнгли бузилиб.

— Ахир... ахир унинг жони бор эди-ку... Қандай қилиб...

— Билмадим, ўғлим...

Она чуқур хўрсинди. Ўғлини етаклаганича уйга йўл олди.

Фарҳод кечагина мушукча билан ўйнашиб ётган жойига мук тушганича узоқ йиғлади. У биринчи марта ҳаётнинг бешафқатлигига, ёвузликка дуч келган эди. Карим пиён мушукча орқали унинг қалбида жамики тирик мавжудодга, бутун оламга уйғонган меҳрни чил-чил этиб ташлаган эди.

Фарҳод алламаҳалгача ўксиб-ўксиб йиғлади. Тонг отгунча она мушук дераза ортида зорланиб миёвлади.

Эмин УСМОНОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ДЎСТЛИГИМИЗНИНГ МУСТАҲКАМЛАНИБ БОРИШИ УЧУН

ПНОМПЕНЬ, 16 июль. (ТАСС). Халқаро «Артек» пионер лагерида дам олган кампучиялик болалардан бир группаси Совет Иттифоқидан бу ерга қайтиб келди.

Улар бир ой давомида Қора денгиз соҳилида яхши дам олдилар. Совет пионерлари ва кўпгина бошқа мамлакатлардан келган болалар билан дўстлашдилар. Биз, деди кампучиялик пионер Приеп Лиен, бутун дунёда яхши ўртоқларимиз борлигини ўз дўстларимизга гапириб берамиз.

Бу — Кампучия озод этилганидан кейин Совет Иттифоқига келган кампучиялик болаларнинг дастлабки группасидир. Уларнинг «Артек»да дам олиши икки мамлакат болалар ва ёшлар ташкилотлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорликнинг яна бир бўғини бўлди.

ХИТОЙ ҲИНДИСТОНГА ТАҲДИД ҚИЛМОҚДА

ДЕҲЛИ, 15 июль. (ТАСС). Трипура шарқи-шимолий штатининг бош министри Нрипен Чакраворти Ҳиндистон ҳукуматига мурожаат қилиб, Пекинга тарафдор бўлган сепаратчиларнинг қуролли шайкаларига қарши курашда штатга ёрдам бериш учун полиция резерв кучларининг қўшимча қисмини дарҳол юборишни илтимос қилган. Кейинги бир ярим ой ичидагина 540 киши пекинпараст сепаратчиларнинг яширин гуруҳлари қўлида халок бўлди, ҳукумат томонидан ташкил этилган махсус лагерларда 190 мингдан зиёд қочоқлар нажот кутиб ётибди.

Ҳиндистон Коммунистик партияси миллий кенгашининг Ҳиндистон пойтахтида давом этаётган мажлисида Трипурадаги аҳвол жиддий муҳокама қилинди. Ҳиндистон Коммунистик партияси мамлакатдаги барча демократик кучларга мурожаат қилиб, шу штатнинг аҳолиси учун озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим-кечак ва дори-дармон тўплаш мақсадида Ҳиндистоннинг ҳамма қисмида умуммиллий кампанияни бошлаб юборишга даъват этди. Бу ерда қабул қилинган резолюцияда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Пекинпараст сепаратчилар бошлаб берган қонли террор натижасида туғилиб ўсган жойларини ташлаб кетган Трипуранинг неча ўн минглаб аҳолиси дарҳол ёрдам берилишига муҳтождир.

ДЕҲЛИ, 15 июль. (ТАСС). Хитой Ҳиндистон чегараларида зарбдор кучларини кўпайтира бормоқда. Ҳозирги вақтда, деб ёзади «Ҳинду» газетаси, Хитойнинг 200 мингга яқин қўшини Ҳиндистоннинг шимолий чегараларига жуда яқин жойларга тўпланган. Бундан ташқари ҳарбий қисмлар Хитой томонидан босиб олинган Аксай-Чин райони бўйлаб ўтган стратегик магистрал орқали исталган вақтда Ҳиндистон чегараларига юборилиши мумкин.

Газетанинг таъкидлаб ўтганидек, Хитой 1962 йилда босиб олган ҳинд территорияларини қайтариб бериш ниятида эмас ва Ҳиндистонга таҳдид қилмоқ учун бу территорияларда мустаҳкам жойлашиб олишга уринмоқда.

Ҳиндистон матбуотининг хабарларига кўра, Аксай-Чин райони Пекиннинг стратегик планларида муҳим роль ўйнайди. Шимол томонда шу райондан ўтадиган магистраль бошқа стратегик йўл — Қорақурум тош йўли билан қўшилиб кетади. «Таймс оф Индиа» газетаси уқтириб ўтганидек, ана шу тош йўл Хитойга Покистон орқали Ҳинд океанига ўтиш имконини беради ва қисқа вақт ичида Ҳиндистон билан чегарадош районларга қарийб 36 дивизияни тўплашга йўл очиб беради.

Хитой хозирги вақтда Покистон территориясида жойлашиб олган афғон контрреволюционерлари шайкаларига қурол-яроғ юбориш учун ҳам Қорақурум йўлидан фойдаланмоқда.

ЭРОНДА ФИТНА ФОШ ҚИЛИНГАНДАН КЕЙИН

ТЕҲРОН, 16 июль. (ТАСС). Эрон матбуоти Эронда давлат тўнтариши ясаш йўлидаги уринишни империалистик давлатларнинг Эрон революциясига қарши қўпорувчилик ҳаракатлари занжиридаги навбатдаги ҳалқа деб кенг баҳоламоқда. Эрон президенти А. Банисадрнинг айтишига қараганда бунда гап кейинги вақтларда имом Ҳумайни ва унинг режимига қарши қаратилган энг катта фитна тўғрисида боряпти.

Ана шу хабарлардан маълум бўлишича, ташқи кучлар ҳам, ички оппозиция ҳам тўнтариш ясашга тайёрланган. Мамлакат ичкарисида армия ва ҳарбий ҳаво кучларининг энг юқори табақасига умид боғланган.

Тўнтариш Қўшма Штатлар билан Исроилнинг ёрдамида тайёрланган. АҚШ Эроннинг Ғарбда жойлашиб олган собиқ бош министри Бахтиёрни тўнтаришдан кейин асосий бошлиқ қилиб кўтариш ниятида бўлган.

Ҳарбий тўнтариш муваффақиятсиз чиқди. АҚШ бу фитнанинг ташаббускори эди. Ички ва ташқи кучларнинг кенг кўламдаги фитнаси барбод этилди. Аммо, Эрон матбуоти таъкидлаб ўтганидек, АҚШ Эрондаги мавжуд режимни ағдариб ташлаш ва ўз гумашталарини давлат тепасига қўйиш ниятидан ҳали воз кечган эмас. Эрон, деди А. Банисадр бугун телевидение орқали сўзлаган нутқида, Қўшма Штатлар билан иқтисодий уруш ҳолатида турибди. Иблиснамо давлат бўлмиш АҚШ, деб таъкидлади у, революциямизга қарши ҳамиша фитна уюштираверади.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БРЮССЕЛЬ. «Умумий бозор»да қатнашувчи мамлакатлар граждавларидан 10 миллиондан кўпроқ киши саводсиздир. Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган давлатлар ёшларини бирлаштирувчи «Европа ҳамжамиятлари мамлакатлари ёшлари анжумани»нинг бу ерда тарқатилган ахборотида шу ҳақда хабар қилинади.

● ТЕҲРОН. Эронда давлат муассасаларини шоҳпараст унсурлардан тозалаш давом этмоқда. «Кейҳан» газетасининг хабар қилишича, армиядан 12 мингдан кўпроқ киши бўшатиб юборилган.

● УЛАН-БАТОР. Монголия халқ олий ўқув юртлари ва техникумлари ўз битирувчиларини катта ҳаётга яхши тилаклар билан кузатиб қолдилар. Минглаб ёш мутахассисларга ўқишни битирганликлари тўғрисидаги диплом билан бирга ишга йўлланмалар тантанали вазиятда топширилди. Улар олган билимларини амалда қўллаш, МХР социалистик экономикасини янада юксалтиришга ўз ҳиссаларини қўшиш учун халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги меҳнаткашлар сафига келиб қўшиладилар.

Монголиядаги олий ва ўрта махсус таълимнинг роли ва аҳамияти йил сайин кучайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда тўққизта олий ўқув юрти ва 24 та техникумда ўн минглаб йигит ва қиз таълим олмоқда.

● БРЮССЕЛЬ. Француз тилида сўзлашадиган яна бир ёшлар кенгаши — Бельгия жамоат ташкилоти қуролсизланиш бўйича, Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларида Американинг ракета-ядро қуролини жойлаштириш борасидаги НАТО планларига қарши музокаралар тезроқ ўтказилишини ёқлаб чиқдилар.

Ёшлар Бельгия маъмуриятидан ҳарбий ҳаракатларни қисқартиришни, қуролланиш пойгасига чек қўйишни, кескинликни юмшатиш сиёсатини давом эттиришни талаб қилдилар. (ТАСС).

ОЛИМПИАДА ТАРИХИДАН
факт ва рақамлар

МЮНХЕН, 1972 ЙИЛ

«Совет спортчилари СССР ташкил топганининг 50 йиллигига 50 та олимпиада олтин медали ҳадя этдилар». Мюнхен Олимпиадаси тугагандан сўнг кўпгина газеталар спортчиларимизни шарафлаб ана шундай деб ёзишган. Дарҳақиқат, совет спортчиларининг ютуғи таҳсинга сазовор эди. Улар жами 99 та — 50 та олтин, 27 та кумуш, 22 та бронза медални қўлга киритдилар.

Киевлик спортчи Валерий Борзов қисқа масофага югуришда бир неча йиллардан бери ғолибликни бой бермай келаётган америкаликларни инқирозга учратди. У 100 ва 200 метрга ўтказилган пойгада маррага биринчи бўлиб етиб келди. Умуман енгил атлетикачилар СССР жамғармасига 8 та олтин медаль қўшдилар.

Ростовлик студент Людмила Турищеванинг маҳоратига барча таҳсин ўқиди. Унинг ҳар бир чиқишини томошабинлар қизғин кутлади-лар. Людмила Олимпиада ўйинларининг мутлақ чемпиони деб тан олинди. Оғир атлетикачи Василий Алексеев энг кучли спортчи деб эътироф этилди. У учкурашда 640 килограммлик штангани кўтариб, янги рекорд ўрнатди.

СССР спортчилари олимпиада ўйинларида иштирок этаётганларидан бери биринчи марта баскетбол, сув полоси, сувга сакраш ва дзюдо мусобақаларида ғолиб бўлдилар. Шунингдек, улар эркин ва классик курашда, велоспортда, гимнастикада, байдарка ва каноэда эшкак эшишда, замонавий бешкурашда ҳам ғолиб чиқишди.

ГФРнинг йирик шаҳарларидан бири Мюнхенда 1972 йил ўтказилган XX Олимпиада ўйинларида рекорд кўрсаткичдаги иштирокчилар ва миллий командалар тўпланди. 121 мамлактдан келган 7147 спортчи олимпиада медалларини қўлга киритиш учун ўзаро бахслашдилар. Ана шу командаларнинг 11 таси социалистик мамлакатларнинг вакиллари эди. Социалистик мамлакатлар командалари жами 285 та олимпиада медалини қўлга киритишган. Агар қолган 110 мамлакат спортчиларининг умумий жамғармасида 317 та медаль борлиги назарда тутилса, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари эришган ютуқ янада яққолроқ намоён бўлади.

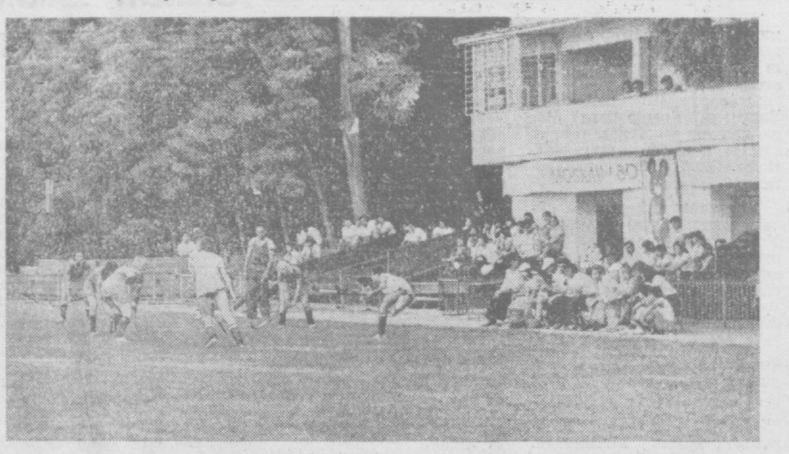

Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози хоккейчи қизлар командаси Иттифоқимиздаги энг ёш коллективлардан бири ҳисобланади. Улар бу йилдан эътиборан мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида иштирок этишмоқда. Тажрибали тренер Мирон Ким раҳбарлигидаги колхоз қизлари ўйиндан-ўйинга ўз маҳоратларини оширишяпти. Суратда: қизлар машғулотлар ўтказишяпти.

А. Рисқиев фотоси. (ЎзТАГ).

Спорт

ОМАД ЁР БЎЛСИН, СИЗГА, ОЛИМПИАДАЧИЛАР

XXII Олимпиада ўйинларининг тантанали равишда очилишига икки кун қолди. Катта мусобақаларни ўтказиш учун Олимпиада иншоотлари, барча хизмат турлари шай ҳолатда турибди. Қадимий Эллада юртидан ўт олдирилган Олимпиада машъаласи мана 28 кундирки йўлда. Уни Олимпиада марказига элтиш энг яхши спортчиларга топширилган. Эстафетачилар орасида серқуёш ўлкамиз вакили, гимнастикачи О. Отахоновнинг борлиги айниқса, қувонарлидир. Эртага Олимпиада машъаласи Москва шаҳрига кириб келади.

Мусобақаларда СССР спорт шарафини ҳимоя қиладиган кучли ва чаққонларнинг номлари маълум бўлди. Улар ўтган куни ССР Иттифоқи катта театрида дўстона учрашув ўтказдилар. Спортимиз байроқдорлари — олимпиадачилар Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишга сўз беришди.

Олимпиада программасидаги спортнинг 21 тури бўйича СССР терма командаси составида 15 республикамиз вакили ҳам бор. Танишинг, мана улар.

Собир Рўзиев — қиличбоз, Наталья Бутузова — камондан ёй отиш устаси, Рустам Ямбулатов — стендга отувчи мерган, Эркин Шагаев — ватерполчи, Юрий Ковшов — чавандоз, Александр Панфилов — велопойгачи, Лариса Павлова — волейболчи, Татьяна Бирюлина, Александр Харлов, Замира Зайцева — енгил атлетикачилар, Неле Гарбаткова, Валентина Заздравних, Лейли Аҳмерова, Алина Ҳам — чим устида хоккей усталари.

Бу спортчиларнинг кўпчилиги пойтахт области вакилларидир. Биз совет спорти байроғини баланд кўтариб, катта мусобақаларда янги рекордлар ўрнатиш нияти билан майдонга тушадиган олимпиадачиларга омад ёр бўлсин, деймиз.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ҚИЛИЧБОЗЛИК. Ёш қиличбозларнинг СССР Маориф министрлиги совринини учун мусобақалари Фрунзе шаҳрида бўлиб ўтди. Унда барча иттифоқдош республикалар, Ленинград ва Москва шаҳри ёш спортчилари иштирок этишди. Мусобақаларда республикамиз ёшлари муваффақият қозондилар. Улар умумкоманда ҳисобида фахрли учинчи ўринга кўтарилдилар. Ленинградлик спортчилар биринчи, қозогистонлик мактаб ўқувчилари иккинчи ўринни эгаллашди.

ФУТБОЛ. Яна икки турдан сўнг футбол бўйича республика чемпионатининг биринчи давра ўйинлари ниҳоясига етади. Республика физкультура коллективларининг 35 командаси икки группага бўлиниб ўзаро куч синашмоқдалар. Ҳозирча биринчи группада Самарқанднинг «Экспресс», иккинчи группада эса Наманганнинг «Навбаҳор» командалари пешқадамлик қилишяпти.

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ. Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг хоккейчи қизлари навбатдаги тур ўйинларини Лениногорск шаҳрида ўтказдилар. СССР чемпионати биринчи лигасининг «Енбек» — «Политотдел» бахсида 1:0 ва 0:0 ҳисоблари қайд қилинди.

ЧАЙҚОВЧИГА ШАФҚАТ ЙЎҚ!

БОЗОРБУЗАРЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИНИНГ БОЗОРЛАР БЎЙЛАБ ИККИНЧИ ҚЎШМА РЕЙДИ

Бундан бир ой муқаддам Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси, шаҳар давлат савдо инспекцияси ва «Тошкент ҳақиқати» газетаси ҳамкорликда шаҳар бозорларига қўшма рейд ўтказган эди.

Рейдда мева, сабзавот сероблигига қарамасдан нарх-навонинг баландлиги, деҳқон саҳийлигини рўёбга чиқармаётган қатор сабаблар, маҳсулотларнинг чакана нархи пасайиш ўрнига ошиб бораётганлиги ва бозорлардаги бошқа тартибсизликлар очиб ташланганди.

Яқинда редакция шаҳар ички ишлар бошқармаси билан биргаликда бозорларга яна бир карра рейд ўтказди. Хўш, ўтган вақт ичида чакана нарх-навони арзонлаштириш, ўроқда йўқ, машоқда йўқ, хирмонда ҳозир чайқовчиларни сиқиб чиқариш, умуман бозорда тартиб ўрнатишда кескин ўзгариш юз бердими? Бу галги рейд орқали ана шу саволларга жавоб берамиз.

ОЛИБ СОТАР ҲАМОН ТЎРДА-Ю, ДЕҲҚОН ПАСТДА

Мана, ғарқ пишиқчилик. Деҳқон бозорга анвойи ёз неъматларини олиб келмоқда. Лекин харидор сабзавот ва мева-чеваларнинг нархини сўраркан, иккиланиб қолади. Ахир, ёзнинг чилласи, авжи пишиқчилик вақтида бозорларда помидорнинг бир килограмми наҳотки 1 сўмдан, шафтолининг бир килограмми эса 3—4 сўмдан тушмаса? Хўш, бунга сабаб нима?!

Қўйлиқ бозори. Ўрта ёшлардаги аёл қўлидаги картон билан елпинаркан, харидорларни чақириб қўяди.

— Асл молга келинг, дори солинмаган, арзон бўлиб кетди.

— Килограмми неча пул, опажон?

— От билан туя бўлармиди, кўпроқ олсангиз манависини 60 тийиндан,— майда помидорни кўрсатиб дейди у.

— Ўзингиз неча пулдан олгансиз?

— Оғзингизга қараб гапиринг, ука, хоҳласангиз олинг ёқмаса нариёғда ҳам кўп, пешона тери...

— Кўз олдимизда деҳқон молини улгуржи ушлаб олдингиз. Сизга помидорнинг ҳар бир килограмми 30—35 тийиндан кўпга тушгани йўқку?!

Калинин районидаги Хонобод қишлоқ Совети 2-Транспорт кўчаси 14-уйда турувчи Раъно Исоқова аслида бозорда чайқовчилик қилавериб, ҳадисини олган. Текин пулга ўчроқ ва қиладиган иши кун бўйи бозорда изғиб, деҳқондан улгуржи олади-ю, устига хоҳлаганича нарх қўйиб сотади. Раъно Исоқова энг қулай пештахтани муҳрлаб олган. Деҳқон эса пастда. Сотишга жой топа олмайди.

Тошкент политехника институтининг тўртинчи курс студенти Мурод Ҳамрохонов қариндоши Иброҳим Исмоилов билан уйида юргандек хотиржам бозор кезарди. Шу пайт у узум тўла қоғоз қутиларни растага туширган йигитга кўзи тушди-да, қариндошига «шундан иш чиқади» деб имлади.

— Йигитнинг гули, узум неча пул?

— Бозор кўтарганига қараб-да,— дейди деҳқончасига соддалик билан йигит.

— Ие, узум анча уриниб қолибди-ку.

— Қўйсангиз-чи, бугун узилган. Ҳали бандиям кўмкўк.

— Шунча жойдан келса темир уринади-ю, бу нима бўлибди. Сал заха олдими, тамом, бошқасига ўтиб кетаверади.

Мурод аввалига гап билан йигитнинг шаштини туширб, сўнг яна давом этди.

— Сиз деҳқонсиз, бир кило, икки килонинг фарқига бормайсиз, уни биламиз, йигит. Сал арзонроқ қилсангиз, йиғинимиз бор эди, шунга ҳаммасини олиб қўяқолардик. Қанча чиқаркин?

— Юз килодан ошар...

— Омон бўлинг-э, ўзингиз ҳам устига чиқасизми, дейман. Торттириб патта пулига тушмангда, саксон килограммга беринг.

Мурод деҳқоннинг қўлини олиб неча бор «бор барака» қилди:

— Йигит киши мард бўлади, ҳали эзилгани, урингани ичида. Боринг ана, 85 килограмм.

Шу пайт яна кимдир мирикорнинг елкасини қоқди, яна аллаким «деҳқонмисиз ўзи», дея таъна қилди. Йигит то ўзига келгунча узумнинг пули қўлида-ю, кўтарачилар эса юкни машиналарига жойлаштиришарди.

Шу пайт машина олдида милиция ходимлари пайдо бўлди. Қутилардаги узумлар қайта туширилди. Қаранг-а, юк 108,5 килограмм эканлиги тортилгандагина билинди.

«ХОЛИС ХИЗМАТ»

Энди Госпиталь бозоридаги ҳангомаларни эшитинг. Кўтара савдонинг энг қулай пайти эрта саҳар, деҳқон одатда шошилиб туради. Чайқовчи эса бундан фойдаланиб уни алдаш дардида. Бозорга кирмаёқ йўлдан тутади. Тилёғламалик қилиб ёқасидан кириб, енгидан чиқади.

Чилонзор район Дўстлик кўчаси 42-уйда яшовчи ака-ука Юсуп ва Ёқубжон Иброҳимовлар ҳам ана шу усулда иш кўришади. Мана, бир боғбоннинг бошини айлантириб, 250 килограмм узумини арзимаган пулга сотиб олишди.

— Биз,— дейишди улар қўлга тушишгач,— бу ерда эмас Фарҳод бозорига олиб бориб сотмоқчи эдик.

Тошкент темир йўл бўлими 2-вагон депосининг дурадгори Самужон Абдуллаев ҳам юлдузни бенарвон урадиганлардан. Унинг ҳатти-ҳаракатларини четдан кузатдик.

— Ҳамқишлоқ, тарвузингизни кўтарасига неча пулдан берасиз?

— Сотаётганимиз, шу нархда олаверасиз-да.

— Омон бўлинг, унинг учун икки ҳафта бу ерда кўрпа-тўшаксиз пинакка кетасиз. Биз ҳам эл қатори сўраяпмиз. Донасини 70 тийиндан берасизу, уйга равона бўлиб, иккинчи ҳолқани тайёрлайверасиз, хирмонга барака берсин.

Чайқовчи «синалган тажриба»сининг деҳқонга таъсир қилаётганини сезиб ҳужумни бўшаштирмасди. Ахир 70 тийиндан олиб бир ярим — икки сўмдан сотса қорни оғрийдими? Деҳқон тарвузни арзон-гаровга бериб, уйига йўл олди.

Октябрь, Олой бозорларига борганимизда ҳам шундай аҳволнинг гувоҳи бўлдик. Деҳқон келасолиб чайқовчининг чангалига тушади. Шаҳардаги Катта боғ кўчаси 35-уйда турувчи Сиддиқ Бужанбоев «Октябрь» бозорида бирйўла 295 килограмм тарвуз, 230 килограмм пиёз, 143 килограмм қовун сотиб олди.

— Бунча нарсани нима қиласиз,— сўраймиз ундан.

— Ташвиш-да, ака, тўй бор эди.

— Бир тўйга 230 килограмм пиёз кетармикин.

— Қариндош-уруғ, ошна-оғайни дегандек...

— Бўлмаса, тўйхонани бир кўриб келар эканмиз-да.

Сиддиқ Бужанбоевнинг ранги бўзарди, бир зум нима қиларини билмай жим бўлиб қолди. Сўнг:

— Акалар, ўзингиздан қолар гап йўқ, тирикчилик, бир-икки сўмнинг дардида...

64-шаҳар ҳунар-техника билим юртининг шофёри Тешабой Пўлатов ҳам қўлга тушгач 150 килограмм узумни аввал тўйга олувдим, деб баҳона қила бошлади. Кейин миси чиқишини сезиб, айбига иқрор бўлди. Деҳқоннинг «ҳожатини чиқариб», «холис хизмат»га тайёр турган бундай учарлар афсуски, деярли кўпчилик бозорларда палак отишган.

НАРХ-НАВО МУАММОЛАРИ

Харидор ранжиганича бор. Шубҳасиз, бунга сабаб бозорлардаги тартибсизлик, чайқовчиларга йўл очиб қўйилганлигидир. Улар деҳқондан бирга олиб, ўнга сотишади. Нархни яна ошириш, чўнтакни бебилиски пул билан қаппайтириш дардида одамларни алдашади.

Нарх-навонинг баланд бўлиши сабабларидан яна бири сабзавот дўконларида ёз неъматларининг етарли эмаслигидир. Биз «Октябрь» бозори ичидаги Октябрь район улгуржи савдо конторасига қарашли —2-магазинга кирдик. У ерда бирон-бир кўнгил тўлиб сотиб оладиган сара сабзавот, мева кўринмайди. Пештахталардаги маҳсулотларнинг бори ҳам сарғайиб-бужмайиб ётибди. Кўзимиз аввал яшчиклардаги олмага тушди. Қандай олиб келинган бўлса, шундайлигича турипти, чириган-сасиган, ҳаммаси аралаш-қуралаш. Карам бечоралар магазинга мўридан отилгандек. Сотувчи қиз помидорни бутуни—эзилгани аралаш тарозига уриб ташларди. Бир бурчакда сап-сарғайган бодринг уйиб қўйилган, баҳоси 18 тийин. Лекин уни ким ҳам оларди.

Энди икки қадам нарида расталардаги молга қаранг. Помидорлар қуёш аксини бераман, дейди, олмаларни кўриб ҳавасингиз келади, узум, ўрик, шафтоли, кўк султон-у, қизил султон худди дастурхонда тургандек жилва қилади. Сотувчи олма, помидор, умуман молини растага қўймасидан олдин, олдидаги челакда ювади, артади. Бундай қарабсизки, харидор ҳам унинг олдида.

Биз бозор ичидаги 2-магазин мудири Акром Ориповдан пештахталарнинг нима сабабдан бўшлигини сўрадик:

— Ҳар куни магазинимиздан 14—15 тонна маҳсулот сотилиши керак. Аслида бу эҳтиёжга нисбатан жуда кам. Биз эса бор-йўғи кунига 9—10 тонна сабзавот, мева олаяпмиз, холос.

Аввалги рейд материалимизда «Октябрь» бозорига жойлашган 2 та магазинга белгиланганидан анча кам қишлоқ хўжалик маҳсулотлари келтирилаётганлиги айтилган эди. Шу кунларда ҳам магазинга белгиланганидан тўрт-беш тонна кам маҳсулот топширилаётганини қандай баҳолаш керак?!

«Олой» бозори ичидаги колхоз дўконларида ҳам аҳвол шу. Бунга сабаб: Орджоникидзе районидаги Ленин номли, «Қизил Ўзбекистон», «Правда», «Коммунист» ва «Маданият» колхозлари ўзаро тузилган шартномани бажармаяптилар, маҳсулот етказиб беришни таъминламаяптилар.

Сабзавот, полиз маҳсулотлари, меваларнинг чакана нархлари ортиб бораётганлигининг сабабларидан яна бири транспорт муаммосидир. Бозорга қовун-тарвуз олиб келган деҳқонлар билан суҳбатлашсангиз, транспорт топиш қийинлиги ҳақида шикоят қиладилар.

— Мен етти қоп қовунни Бекобод районидан олиб келдим,— дейди «Октябрь» бозорида кекса деҳқон,— кира ҳақига 100 сўм тўладим. Шундай бўлгандан кейин ҳаражатини кўтарсин, деб қимматроқ сотишга мажбурманда.

— Бизнинг транспорт учун берган пулимиз янаям баҳарнов экан,— дейди Бекобод райони «Ленинград» совхозидан келган Ҳайдаржон Самиев.— Икки тонна қовун учун 100 сўм тўладик.

Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг ишчиси Ли Марс икки ярим тонна пиёзни «Октябрь» бозорига олиб келиш учун 80 сўм кира ҳақи берганини айтди.

Деҳқонларнинг айтишича, бундан бир мунча олдин шаҳар яқинидаги районларга эрта саҳар юк таксилари чиқарилиб, қоп-қоп қишлоқ хўжалик маҳсулотлари бозорларга элтиб берилар экан. Бу эса деҳқон, миришкор учун ҳам қулай, ҳам арзон.

«Узтрансэкспедиция» зиммасига деҳқоннинг оғирини енгил қилиш, ёз неъматларини бозорга элтиб беришга ёрдамлашиш масъулияти юкланган. Шундай экан, бу муаммони дарҳол ҳал этмоқ керак!

Кетма-кет текширишлар, фактлар бозорларда тартибсизлик, нарх-навонинг қимматлиги ҳамон давом этаётганлигини яққол кўрсатиб турипти. Нарх-наво бўйича тузилган жамоат комиссиялари эса қоғоздагина иш олиб боришаяпти.

Юқорида айтганимиздек, нарх-навонинг ошишига асосан олиб сотар, бозорбузарлар сабабчи бўлишаяпти. Халқни менсимайдиган, ноинсоф бундай чайқовчиларга заррача шафқат йўқ! Бозорларнинг тўри ҳақиқий деҳқонники бўлсин. Бозорларни ўзиники қилиб олиб, ҳам деҳқонни, ҳам шаҳарлик харидорни шилаётган текинхўр-савдогарларга шундай зарба бериш кераккки, қонун йўли билан тегишли жазосини тортсин. Бозорларимизда икки томон учун қулай, ҳалол, маданий савдо-сотиқ ривож топсин, бозорлар арзончилик ва мўл-кўлчилик марказига айлансин. Файзи-баракаси билан эл-юрт хизматида бўлсин.

РЕЙД БРИГАДА АЪЗОЛАРИ.

КИЧКИНТОЙЛАР ҚУВОНЧИ

Калинин районидаги Куйбишев номли колхозда қурилган 140 ўринли болалар боғчаси кичкинтойларни ўз бағрига олди. Шу кунларда Бекобод районидаги Ленин номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхозларда ҳар бири 140 ўринли болалар боғчалари бунёд этилмоқда.

Шаҳарларда ҳам мактабгача болалар муассасалари сони ой сайин кўпаймоқда. Яқин кунлар ичида Бекобод, Чирчиқ, Ғазалкент ва Ангрен шаҳарларида ҳар бири 280 ўринли болалар комбинатлари ишга туширилади.

Олмалиқда 800 ўринли болалар боғча ва яслилари бунёд этиляпти. Корхоналар маблағи ҳисобига қурилаётган мактабгача болалар муассасалари тармоғи ҳам кенгаймоқда. «Электрохимпром» бирлашмаси 320 ўринли боғча қуряпти. Йил охиригача областимизда 6 минг ўринли янги боғча ва ясли фойдаланишга топширилади.

МОСКВАДАГИ 167-АЛОҚА БЎЛИМИДА

Москвада бўладиган жаҳон спортчиларининг катта анжуманига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ана шу спорт байрамида олимпиадачилар ва пойтахт меҳмонларига Ўзбекистон алоқачилари ҳам намунали хизмат кўрсатишади. Бу ҳақда республика Алоқа министрлиги кадрлар бошқармасининг бошлиғи М. Хонхўжаева шундай ҳикоя қилади:

— Маълумки, ҳар қандай улкан спорт анжуманларини ҳозирги замон алоқа техникаси ва унинг хизматчиларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Олимпиада кунларида Тошкентдаги Марказий телеграф ходимларидан Шарифа Раҳимова, Ҳакима Комилова, республика шаҳарлараро телефон станциясидан Дилором Орипова, Любовь Морозова, Тошкент шаҳар алоқа ишлаб чиқариш техника бошқармасидан Саида Ҳайдарова, Татьяна Поповалар Ватанимиз пойтахтидаги 167-алоқа бўлимида хизмат кўрсатишади.

Шу кунларда алоқа министрлиги бошқармалари ва республикадаги бадиий ҳунармандчилик ташкилотларининг яқиндан бераётган ёрдами билан ана шу алоқа бўлими ўзбек миллий анъаналари руҳида пардоздан чиқарилди. Алоқа бўлимининг барча хоналари ганч ўймакорлиги, наққошлиги, ёғоч ўймакорлиги билан безатилган.

Республикада ўтказилган кўрик-конкурсда ғолиб чиқиб, Олимпиадага бориш ҳуқуқини қўлга киритган тошкентлик қизлар катта спорт анжумани очиладиган кунни сабрсизлик билан кутишяпти.

А. ПЎЛАТОВ.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
86-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1980—1981 ўқув йилига
қуйидаги ихтисослар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Металл бўйича универсал токарь. Ёши 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Программалаштирилган станоклар оператори. Ёши 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 3 йил.

Механика-йиғув ишлари слесари. Ёши 15 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади. Ўқиш муддати 1 ва 3 йил.

Асбобсоз-слесарь. Ёши 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади. Ўқиш муддати 1 ва 3 йил.

Дипломли газ-электр пайвандчи. Ўқиш муддати 2 йил ва 3 йил, 15 ёшдан қабул қилинади.

Электр пайвандчи. Ўқиш муддати 1 йил. 17 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Электр кўтарма кранлари машинисти. Ёши 17 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Давлат таъминотидан ташқари стипендия тўланади.

Машина ва механизмлар ремонти слесари. Ўқиш муддати 1 ва 3 йил. Ёши 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Пўлат қуювчи. Ўқиш муддати 1 йил. Ёши 18 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади. Давлат таъминотидан ташқари 80 сўм стипендия тўланади.

Қолипловчи. Ўқиш муддати 1 йил. Ёши 18 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади. Давлат таъминотидан ташқари 80 сўм стипендия тўланади.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш давомида 3 маҳал иссиқ овқат ва кийим билан таъминланадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ ИШ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида 2 та техника ижоди тўгараги, радиоҳаваскорлар тўгараги, жумладан эстрада, духовой, миллий чолғу асбоблари ансамбли мавжудидир, 8 та бадиий ҳаваскорлик тўгараги бор. Спорт секцияларнинг 12 тури ишлаб турибди.

Ўқувчилар ёзги каникулларда «Чимён» спорт соғломлаштириш лагерида дам оладилар.

Билим юртини тамомлаганлар олий ўқув юртлари ва техникумларнинг сиртқи ва кечки бўлимларига конкурссиз қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги шаҳодатнома ёки аттестат, турар жойидан справка, 3х4 см ҳажмидаги 6 та фотосурат, характеристика, ота-онасининг иш жойидан справка.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, 52, В. Содиқова кўчаси, 6-уй (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи», 22, 23, 29-трамвайларнинг «Старт» стадиони бекатлари).

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг
1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)
Троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсантларга ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади. Сўнгра ҳайдовчилар трамвай-троллейбуслардан бепул фойдаланадилар. Бошқа шаҳарлик курсантлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Машғулотлар группалар комплектлангандан сўнг бошланади. Депо ишчилари формали кийим-бош билан (50 процент ҳақи тўланади) таъминланадилар.

159-ҚИШЛОҚ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1980—1981 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мева-сабзавот устаси, уста соҳибкор, уста боғбон, уста чорвадор, кенг профилли автослесарь ишларини бажара оладиган ва автомобиль ҳайдайдиган тракторчи-машинист. Ўқиш муддати — 3 йил; **3-класс тракторчи.** Ўқиш муддати — 1 йил; **тракторлар, автомобиллар ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти бўйича слесарь-механик.** Ўқиш муддати — бир ярим йил.

Билим юртига 8—10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар. 3 йиллик ўқишни битирганларга билим юртини тамомлаганлиги тўғрисида диплом, 1 йил муддатли ўқишни тамомлаганларга билим юртини тугатганлиги тўғрисида аттестат ва тракторчи гувоҳномаси берилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар бепул кийим-кечак ва уч маҳал иссиқ овқат, ётоқхона билан таъминланадилар, стипендия тўланади ва ўқиш даври иш стажига қўшилади. Ўқишни аъло баҳолар билан тамомлаганлар техникум ва олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ўқишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент область, Ғалаба райони, «Огонёк» совхоз-заводи («Қўйлиқ—Солдатское», «Янгийўл—Тўйтепа» оралиғида қатновчи автобусларнинг, «Огонёк» совхоз-заводи» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.35 — Ҳужжатли фильм. 12.05 — Орёл шаҳри баянчилар триоси чалади. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — М. Глинка. Катта секс. 16.15 — Архангельское музей чорбоғи. 17.05 — Электрониканинг саргузашти. Бадиий фильм, 3-серия. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ оҳанглари. 19.40 — Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари. 19.55 — Сайроқи қуш кимникига қўнди? Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли кинокамера. 23.35 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Баҳорги ўйинлар. 12.50—Мультипанорама. 12.30 — Санъат ғунчалари. 13.05 — Ҳужжатли фильм. 13.30 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм, 2-қисм. 18.20 — Ёшлик. 18.45 — Олимпиадага йўл. 19.00 — Концерт. 19.30— Ахборот. 19.45 — Жаҳон адабиёти дурдоналари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 22.20 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм, 3-қисм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Болалар учун фильм. 20.40 — Абитуриентлар учун. 21.40 — Цабуния. Телефильм. 21.55— Такрорий тўй. Бадиий фильм.

ДОИМИЙ ИШГА

склад мудири, тарбиячи, муқовачилар ва уларга шогирдлар, аккумуляторларни зарядловчилар, газ пайвандчи, стереотипёрларга шогирдлар, контролёрлар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, вахтёрлар, лифтчилар, слесарь-сантехниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 325750.

Р. 00450. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Б. 1648.